

II. TEXTOS EN TRAMITACIÓ

A. PROJECTES DE LLEI

Projecte de llei sobre proveïment i publicitat de begudes alcohòliques. Retirada.

MESA DE LES CORTS VALENCIANES

La Mesa de les Corts Valencianes, en la reunió del dia 22 d'octubre de 1996, ha tingut coneixement de l'escrit presentat pel conseller de la Presidència (RE número 21.925), en què comunica l'acord del Consell sobre la retirada del Projecte de llei sobre proveïment i publicitat de begudes alcohòliques, d'acord amb el que hi ha disposat en l'article 121 del Reglament de les Corts Valencianes i l'article 22.b de la Llei del govern valencià. Hom ha acordat posar-ho en coneixement de la Comissió de Sanitat i Consum.

Palau de les Corts Valencianes,
València, 22 d'octubre de 1996

El vicepresident primer,
José Cholbi Diego

El secretari primer,
Martín Quirós Palau

Projecte de llei sobre drogodependències i altres trastorns addictius (RE número 21.925).

PRESIDÈNCIA DE LES CORTS VALENCIANES

La Mesa de les Corts Valencianes, en la reunió del dia 22 d'octubre de 1996, ha acordat la tramitació del Projecte de llei sobre drogodependències i altres trastorns addictius (RE-número 21.925).

D'acord amb el que hi ha disposat en els articles 107 i 108 del RCV, s'ordena trametre'l a la Comissió de Sanitat i Consum i publicar-lo en el Butlletí Oficial de les Corts Valencianes.

Els diputats i els grups parlamentaris disposen d'un termini de 15 dies hàbils, comptadors a partir de l'endemà de la publicació en el Butlletí Oficial de les Corts Valencianes, per a presentar-hi esmenes.

Corts Valencianes
València, 22 d'octubre de 1996

El vicepresident primer,
José Cholbi Diego

**Projecte de llei
de la Generalitat Valenciana
sobre drogodependències
i altres trastorns addictius**

Exposició de motius

I. L'ús indegut i l'abús de drogues, en les seues dimensions actuals, és el problema de major gravetat amb què s'enfronten les societats occidentals modernes. Aquest problema afecta principalment els adults joves de 18 a 35

II. TEXTOS EN TRAMITACIÓN

A. PROYECTOS DE LEY

Proyecto de ley sobre suministro y publicidad de bebidas alcohólicas. Retirada.

MESA DE LAS CORTES VALENCIANAS

La Mesa de las Cortes Valencianas, en la reunión celebrada el día 22 de octubre de 1996, ha tenido conocimiento del escrito presentado por el conseller de Presidencia (R.E. nº 21.925) en que comunica el acuerdo del Consell sobre retirada del Proyecto de ley sobre suministro y publicidad de bebidas alcohólicas, de acuerdo con lo que dispone el artículo 121 del RCV y el artículo 22.b) de la Ley de Gobierno Valenciano, habiendo acordado ponerlo en conocimiento de la Comisión de Sanidad y Consumo.

Palau de les Corts Valencianes,
València, 22 de octubre de 1996

El vicepresidente primero,
José Cholbi Diego

El secretario primero,
Martín Quirós Palau

Proyecto de Ley sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos (R.E. número 21.925).

PRESIDENCIA DE LAS CORTES VALENCIANAS

La Mesa de las Cortes Valencianas, en su reunión celebrada el día 22 de octubre de 1996, ha acordado la tramitación del proyecto de Ley sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos (R.E. nº 21.925).

De acuerdo con lo que disponen los artículos 107 y 108 del RCV, se ordena su remisión a la Comisión de Sanidad y Consumo y su publicación en el *Boletín Oficial de las Cortes Valencianas*.

Los Ilustres Señores Diputados y los Grupos Parlamentarios, disponen de un plazo de 15 días hábiles, contados a partir del día siguiente a su publicación en el BOCV, para presentación de enmiendas.

Corts Valencianes,
Valencia, 22 de octubre de 1996

El vicepresidente primero,
José Cholbi Diego

**Proyecto de Ley
de la Generalitat Valenciana
sobre drogodependencias
y otros trastornos adictivos**

Exposición de motivos

I. El uso indebido y el abuso de drogas, en sus dimensiones actuales, es el problema de mayor gravedad con el que se enfrentan las sociedades occidentales modernas, afectando, principalmente a los adultos jóvenes de diecio-

anys, amb repercussions dramàtiques en l'esfera familiar i en l'ocupació productiva. S'hi ha afegit també, a partir dels anys vuitanta, una sèrie d'addiccions psicosocials no produïdes per substàncies químiques, que generen trastorns addictius de dany social i econòmic indubtable.

Als consums tradicionals, i socialment acceptats, de les denominades drogues institucionalitzades, com són les begudes alcohòliques i el tabac, unit als trastorns addictius institucionalitzats, com és la ludopatia, s'han incorporat a la nostra cultura l'ús i/o abús de drogues no institucionalitzades, de consum prevalent en altres cultures, com és el cas de l'heroïna, la cocaïna o els derivats del cannabis. D'una altra banda, el desenvolupament científic i tècnic ha afavorit l'aparició d'un fenomen sociocultural, sense precedents en els modes de consum anteriors, el de les «drogues de disseny», potser fomentat per creure falsament que són inòcues.

La Comunitat Valenciana, com la resta de comunitats autònomes d'Espanya i altres regions de la Unió Europea, no és aliena a aquest fenomen, que es manifestaria amb especial preocupació per a la societat valenciana al principi de la dècada dels vuitanta. La resposta inicial al problema sorgí, per una part, de la iniciativa social, que es va constituir, inicialment, per associacions d'autoajuda i de familiars de drogodependents, que han anat evolucionant cap a estructures semiprofessionals, i per una altra, de les entitats locals, que promogueren la creació de recursos d'atenció i prevenció de les drogodependències.

La Generalitat Valenciana, conscient de les dimensions del problema en la nostra Comunitat, i en funció de la demanda social imperant en aquell moment, aprovà el 1986, en línia amb el Pla Nacional sobre Drogues (PNsD) posat en marxa en 1985, el Pla Autòmic Valencià de Lluita contra la Droga (PAVLcD), i com a conseqüència més immediata, el Govern Valencià impulsà la creació d'una organització política administrativa pròpia davant la necessitat d'incrementar els esforços de coordinació, eficàcia i agilitat en l'actuació de les administracions públiques valencianes enfront del problema, que es concretà amb l'aprovació del Decret 232/1991, de 9 de desembre. A aquesta disposició, i en desenvolupament del pla esmentat, han seguit altres normes impulsades pel Govern Valencià que han aprofundit, davant l'evolució del fenomen, en la necessitat de la coordinació interinstitucional i amb la iniciativa social, s'han establert normes sobre l'autorització per al funcionament de centres i serveis d'atenció i prevenció de les drogodependències (Decret 233/1992, de 28 de desembre, del Govern Valencià), sobre tractaments amb substitutius opiàtics a persones que en depenen, i s'han regulat, amb caràcter anual, diferents instruments financers i tècnics per al foment de les activitats que en la matèria despleguen les entitats locals i les organitzacions no governamentals. A més, les drogodependències tenen la consideració d'àrea d'intervenció prioritària en el Pla d'Ordenació dels Serveis Socials de la Comunitat Valenciana (Llei de la Generalitat Valenciana 5/1989, de 6 de juliol) i són objecte de regulació en el marc del Pla de Salut Mental per a la Comunitat Valenciana (Decret 148/1986, de 24 de novembre, del Govern Valencià).

Han transcorregut més de deu anys des de l'aprovació del Pla Autòmic Valencià de Lluita contra la Droga. És necessari i ineludible, per tant, avançar en l'esforç normatiu amb la promulgació d'una norma, amb rang de llei, que continga un conjunt de mesures i accions adreçades a la

cho a treinta y cinco años, con repercusiones dramáticas en la esfera familiar y en el empleo productivo. A este problema se ha añadido, a partir de los años ochenta, una serie de adicciones psicosociales no producidas por sustancias químicas, que generan trastornos adictivos de indudable daño social y económico.

A los consumos tradicionales, y socialmente aceptados, de las denominadas drogas institucionalizadas, como las bebidas alcohólicas y el tabaco, unido a los trastornos adictivos institucionalizados, como la ludopatía, se han incorporado a nuestra cultura el uso y/o abuso de drogas no institucionalizadas, de consumo prevalente en otras culturas, como es el caso de la heroína, la cocaína o los derivados del «cannabis». Por otra parte, el desarrollo científico-técnico ha favorecido la aparición de un fenómeno sociocultural, sin precedentes en los modos de consumo anteriores, el de las «drogas de diseño», quizás alentado por la falsa creencia de su inocuidad.

La Comunidad Valenciana, como el resto de Comunidades Autónomas de España y otras regiones de la Unión Europea, no es ajena a este fenómeno, que se manifestó con especial preocupación para la sociedad valenciana al principio de la década de los ochenta. La respuesta inicial al problema surgió, por una parte, de la iniciativa social, que se constituyó, inicialmente, por asociaciones de autoayuda y de familiares de drogodependientes, que han ido evolucionando hacia estructuras semiprofesionales, y por otra, de las entidades locales, que promovieron la creación de recursos de atención y prevención de las drogodependencias.

La Generalitat Valenciana, consciente de las dimensiones del problema en nuestra Comunidad, y en función de la demanda social imperante en aquel momento, aprobó en 1986, en línea con el Plan Nacional sobre Drogas (PNsD) puesto en marcha en 1985, el Plan Autonómico Valenciano de Lucha contra la Droga (PAVLcD), y como consecuencia más inmediata, el Gobierno Valenciano impulsó la creación de una organización político-administrativa propia ante la necesidad de incrementar los esfuerzos de coordinación, eficacia y agilidad en la actuación de las Administraciones Públicas valencianas frente al problema, que se concretó con la aprobación del Decreto 232/1991, de 9 de diciembre. A esta disposición, y en desarrollo del mencionado Plan, han seguido otras normas impulsadas por el Gobierno Valenciano que han profundizado, ante la evolución del fenómeno, en la necesidad de la coordinación interinstitucional y con la iniciativa social se han establecido normas sobre la autorización para el funcionamiento de centros y servicios de atención y prevención de las drogodependencias (Decreto 233/1992, de 28 de diciembre, del Gobierno Valenciano), sobre tratamientos con sustitutivos opiáceos a personas dependientes de los mismos y se ha regulado, con carácter anual, diversos instrumentos financieros y técnicos para el fomento de las actividades que en la materia desarrollan las entidades locales y las organizaciones no gubernamentales. Asimismo, las drogodependencias tienen la consideración de área de intervención prioritaria en el Plan de Ordenación de los Servicios Sociales de la Comunidad Valenciana (Ley de la Generalitat Valenciana 5/1989, de 6 de julio) y son objeto de regulación en el marco del Plan de Salud Mental para la Comunidad Valenciana (Decreto 148/1986, de 24 de noviembre, del Gobierno Valenciano).

Han transcurrido más de diez años desde la aprobación del Plan Autonómico Valenciano de Lucha contra la Droga, es necesario e ineludible, por tanto, avanzar en el esfuerzo normativo con la promulgación de una norma, con rango de Ley, que contenga un conjunto de medidas y acciones enca-

prevenció, l'assistència, la incorporació i la protecció social de les persones afectades, tant per l'ús o l'abús de substàncies que poden generar dependències com per altres trastorns addictius, de tal manera que disposem d'un instrument que permet a la societat valenciana, en el seu conjunt, afrontar amb garanties el repte de la convivència sostinguda amb el fenomen de les addiccions, amb la seua complexitat i el seu dinamisme.

II. L'article 43 de la Constitució Espanyola reconeix el dret a la protecció de la salut i estableix que és competència dels poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives i de les prestacions i serveis necessaris. També indica que els poders públics fomentaran l'educació sanitària. L'educació física i l'esport.

La Generalitat Valenciana disposa, segons el títol III de la Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de competència exclusiva en matèries com ara assistència social, higiene, institucions públiques de protecció i ajuda, creació de centres de protecció, reinserció i rehabilitació, esports i oci, espectacles, publicitat i estadística, i li correspon el desplegament legislatiu i l'execució, en el marc de la legislació bàsica de l'estat, en matèries com la sanitat interior, els productes farmacèutics, l'educació i la investigació.

D'altra banda, l'article 25 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local, estableix que els municipis exerciran, en els termes de la legislació de l'estat i de les comunitats autònomes, competències sobre la protecció de la salubritat pública i la prestació dels serveis socials i de promoció i reinserció social.

III. En aquest marc legislatiu s'inscriu la present llei, que incorpora l'experiència acumulada i les recomanacions, tècniques i jurídiques, dels organismes internacionals de les Nacions Unides, en particular de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) i de la Unesco, del Consell d'Europa i d'altres institucions de la Unió Europea, de la legislació de l'Estat Espanyol i d'altres comunitats autònomes.

Sense oblidar les polítiques de control de l'oferta, en el marc de competències exposat, la llei fa referència especial a les actuacions sobre la demanda del consum de drogues, a través de l'educació preventiva integral i la promoció activa d'hàbits de vida saludables i d'una cultura de la salut que incloga el rebuig del consum de drogues, així com la solidaritat amb les persones afectades pel problema de les drogodependències.

D'altra banda, és un objectiu prioritari d'aquesta llei pagar un deute històric amb un col·lectiu de ciutadans, els drogodependents i alcohòlics (i els seus familiars), tradicionalment exclosos dels sistemes públics d'assistència sanitària i social, garantint-los una atenció integral que concebia les drogodependències i els altres trastorns addictius com una malaltia comuna amb repercussions en les esferes biològica, psicològica, social i econòmica de l'individu, de tal manera que es consolide, progressivament, un model d'intervenció en drogodependències i altres trastorns addictius a la Comunitat Valenciana que assegure la coordinació i la integració, orgànica i funcional, dels recursos assistencials especialitzats en els sistemes públics d'assistència sanitària i de serveis socials.

IV. La present llei s'estructura en un títol preliminar i set títols més, amb un total de 55 articles. Conté, a més, set disposicions transitòries, un de derogatòria i dues de finals.

minadas a la prevención, asistencia, incorporación y protección social de la personas afectadas, tanto por el uso y/o abuso de sustancias que pueden generar dependencias, como por otros trastornos adictivos, de tal manera que dispongamos de un instrumento que permita a la sociedad valenciana, en su conjunto, afrontar con garantías el reto que supone la convivencia sostenida con el fenómeno de las adicciones, con su complejidad y dinamismo.

II. El artículo 43 de la Constitución Española reconoce el derecho a la protección de la salud, y establece que compete a los poderes públicos organizar y tutelar la salud pública a través de medidas preventivas y de las prestaciones y servicios necesarios. Asimismo indica que los poderes públicos fomentarán la educación sanitaria, la educación física y el deporte.

La Generalitat Valenciana dispone, en virtud de lo establecido en el título III de la Ley Orgánica 5/1982, de 1 de julio, de Estatuto de Autonomía de la Comunidad Valenciana, de competencia exclusiva en materias como asistencia social, higiene, instituciones públicas de protección y ayuda, creación de centros de protección, reinserción y rehabilitación, deportes y ocio, espectáculos, publicidad, estadística, y le corresponde el desarrollo legislativo y ejecución, en el marco de la legislación básica del Estado, en materias como sanidad interior, productos farmacéuticos, educación e investigación.

Por otra parte, el artículo 25 de la Ley 7/1985, de 2 de abril, Reguladora de las Bases del Régimen Local, establece que los municipios ejercerán, en los términos de la legislación del Estado y de las Comunidades Autónomas, competencias sobre protección de la salubridad pública y prestación de los servicios sociales y de promoción y reinserción social.

III. En este marco legislativo se inscribe la presente Ley, que incorpora la experiencia acumulada y las recomendaciones, técnicas y jurídicas, de los organismos internacionales de la Naciones Unidas, en particular de la Organización Mundial de la Salud (OMS) y de la UNESCO (Educación, Ciencia y Cultura), del Consejo de Europa y de otras instituciones de la Unión Europea, de la legislación del Estado Español y de otras Comunidades Autónomas.

Sin olvidar la políticas de control de la oferta, en el marco competencial expuesto, la Ley hace especial referencia a las actuaciones sobre la demanda del consumo de drogas, a través de la educación preventiva integral y la promoción activa de hábitos de vida saludable y de una cultura de salud que incluya el rechazo del consumo de drogas, así como la solidaridad con las personas afectadas por el problema de las drogodependencias.

Por otra parte, es objetivo prioritario de la presente Ley saldar una deuda histórica con un colectivo de ciudadanos (y sus familiares), los drogodependientes y alcohólicos, tradicionalmente excluidos de los sistemas públicos de asistencia sanitaria y social, garantizándoles una atención integral, que conciba las drogodependencias y otros trastornos adictivos como una enfermedad común con repercusiones en las esferas biológica, psicológica, social y económica del individuo, de tal manera que se consolide, progresivamente, un modelo de intervención en drogodependencias y otros trastornos adictivos en la Comunidad Valenciana que asegure la coordinación e integración, orgánica y funcional, de los recursos asistenciales especializados en los sistemas públicos de asistencia sanitaria y de servicios sociales.

IV. La presente Ley se estructura en un título Preliminar y siete títulos más, con un total de 55 artículos. Contiene, además, siete disposiciones transitorias, una derogatoria y

També s'incorpora al text de la llei un índex sistemàtic, a fi de facilitar-ne la lectura i la comprensió als destinataris.

El títol preliminar (Disposicions generals), a més de definir l'objecte i l'àmbit de la llei, estableix el marc conceptual que permetrà una correcta interpretació del text i conté els principis rectors que n'inspiren la redacció.

Considerant que les polítiques de reducció de la demanda es constitueixen com l'instrument més eficaç i eficient de protecció de la societat front a la plaga de l'ús indegut de drogues, el títol I (La reducció de la demanda a través de mesures preventives) estableix les mesures preventives generals, basades en l'educació i en la informació, adreçades, preferentment a la joventut i als grups de risc. Cal destacar les intervencions en l'àmbit urbanístic com a factor de superació de les causes que incideixen en l'aparició de les drogodependències.

El títol II (L'assistència i incorporació social) estableix les mesures encaminades a normalitzar l'assistència del drogodependent, de l'alcohòlic i de qui patisca qualsevol altre trastorn addictiu, i l'accés, lliure i gratuït, a les prestacions i els serveis de les xarxes públiques sanitària i de serveis socials. Crea aquesta llei les unitats de Conductes Adictives com a recursos especialitzats d'assistència que, integrats en el Servei Valencià de Salut, es constituïran com a dispositius de referència del model d'intervenció en drogodependències i altres trastorns addictius a la Comunitat Valenciana.

Conté també aquest títol la regulació d'actuacions en els àmbits judicial, penitenciari i laboral que es desplegaran en col·laboració amb les organitzacions socials i altres administracions públiques amb competències en la matèria. Les actuacions previstes en l'àmbit laboral es consideren com un factor que millora la salut laboral i la qualitat de vida dels treballadors i que incrementa, alhora, la productivitat i la competitivitat de les empreses i, per tant, la de la societat valenciana en conjunt.

En el títol III (El control de l'oferta) s'estableixen un seguit de normes encaminades a reduir l'oferta de les drogues institucionalitzades a la població en general i, en particular, als menors en general, complementàries de les establertes en el títol I, i que es concreten en una sèrie de mesures de control i limitadores de la publicitat, la promoció, la venda, la dispensació i el subministrament de les begudes alcohòliques i el tabac. També s'hi inclouen una sèrie de mesures limitadores de l'ús de drogues en l'esport i de venda de substàncies i productes químics industrials, com ara els inhalants i les coles, que puguin produir efectes nocius per a la salut i crear dependència.

El títol IV (L'organització i la participació social) es dedica a regular les estructures políticoadministratives encarregades de la planificació, l'ordenació, la coordinació, el seguiment, el control i l'avaluació de les actuacions considerades en la llei i estableix el procediment per a l'elaboració i l'aprovació del Pla Autòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius que es constitueix com un instrument per a la planificació i l'ordenació de recursos, objectius i actuacions en la matèria. S'insisteix especialment en la participació social i del voluntariat en les polítiques que es desplegaran en compliment de la llei i del pla, amb l'objectiu de sumar esforços i recursos en la disminució del problema que motiva aquesta llei.

El títol V (Les competències de les administracions pú-

dos finales. Asimismo, se incorpora al texto de la Ley un índice sistemático, con objeto de facilitar la lectura y comprensión de la norma por sus destinatarios.

El título Preliminar («Disposiciones generales»), además de definir el objeto y ámbito de la Ley, establece el marco conceptual que permita una correcta interpretación del texto y contiene los principios rectores que inspiran la redacción del mismo.

Considerando que las políticas de reducción de la demanda se constituyen como el instrumento más eficaz y eficiente de protección de la sociedad frente a la plaga del uso indebido de drogas, el título I («De la reducción de la demanda a través de medidas preventivas») establece las medidas preventivas generales, basadas en la educación y en la información, y dirigidas, preferentemente, a la juventud y a los grupos de riesgo. Merece destacar las intervenciones en el ámbito urbanístico como factor de superación de las causas que inciden en la aparición de las drogodependencias.

El título II («De la asistencia e incorporación social») establece las medidas encaminadas a normalizar la asistencia del drogodependiente, del alcohólico y de quien padezca cualquier otro trastorno adictivo, y el acceso, libre y gratuito, a las prestaciones y servicios de las redes públicas sanitaria y de servicios sociales. La presente Ley crea las Unidades de Conductas Adictivas como recursos especializados de asistencia que, integrados en el Servicio Valenciano de Salud, se constituirán como dispositivos de referencia del modelo de intervención en drogodependencias y otros trastornos adictivos en la Comunidad Valenciana.

Contiene, asimismo, este título la regulación de actuaciones en los ámbitos judicial, penitenciario y laboral que se desarrollarán en colaboración con las organizaciones sociales y otras administraciones públicas con competencias en la materia. Las actuaciones previstas en el ámbito laboral se consideran como un factor que mejora la salud laboral y la calidad de vida de los trabajadores, e incrementa, a su vez, la productividad y la competitividad de las empresas, y por ende, de la sociedad valenciana en su conjunto.

En el título III («Del control de la oferta») se establecen una serie de normas encaminadas a reducir la oferta de las drogas institucionalizadas a la población en general y, en particular, a los menores de edad, complementarias de las establecidas en el título I, y que se concretan en una serie de medidas de control y limitativas de la publicidad, promoción, venta, dispensación y suministro de bebidas alcohólicas y tabaco. Asimismo, se incluyen otra serie de medidas limitativas del uso de drogas en el deporte y de venta de sustancias y productos químicos industriales, como los inhalantes y las coles, que puedan producir efectos nocivos para la salud y crear dependencia.

El título IV («De la organización y participación social») se dedica a regular las estructuras político-administrativas encargadas de la planificación, ordenación, coordinación, seguimiento, control y evaluación de las actuaciones contempladas en la Ley y establece el procedimiento para la elaboración y aprobación del Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos, que se constituye como un instrumento para la planificación y ordenación de recursos, objetivos y actuaciones en la materia. Se hace especial hincapié en la participación social y del voluntariado en las políticas de actuación que se desarrollen en cumplimiento de la Ley y del Plan, con el objetivo de aunar esfuerzos y recursos en la disminución del problema que motiva esta Ley.

El título V («De las competencias de las Administracio-

bliques) regula i ordena les competències que, segons l'ordenament jurídic vigent, corresponen a les diferents administracions públiques de la Comunitat Valenciana.

Especial consideració mereixen les disposicions que es contenen en el títol VI (El finançament de les actuacions), per tal com impliquen el compromís solidari de la societat valenciana en l'assoliment dels objectius perseguits per la llei.

Per acabar, el títol VII (El règim sancionador) estableix una sèrie de normes que pretenen salvaguardar les disposicions contingudes en la llei, el compliment de les quals s'ha de realitzar en coordinació amb els òrgans competents de les diferents administracions públiques implicades. El règim sancionador pondera tant les infraccions com les sancions i atén, en tots els casos, els principis que inspiren el procediment administratiu sancionador.

TÍTOL PRELIMINAR DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objecte de la llei

1. La present llei té per objecte establir i regular, en el marc de les competències que estatutàriament corresponen a la Generalitat Valenciana i dins del seu àmbit territorial, un conjunt de mesures i accions adreçades a la prevenció, l'assistència, la incorporació i la protecció social de les persones afectades tant per l'ús o l'abús de substàncies que puguin generar dependència com per altres trastorns addictius.

2. Les disposicions contingudes en la present llei seran d'aplicació a les diferents actuacions, tant individuals com col·lectives, tant de titularitat pública com de privada, que en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius es despleguen en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana.

Article 2. Definicions.

1. Pel que fa a aquesta llei, es considerarà com a droga qualsevol substància que, introduïda en un organisme viu, pot modificar-ne una o més funcions i és capaç de generar dependència, provocar canvis en la conducta i efectes nocius per a la salut i el benestar social. Tenen aquesta consideració:

a) Les begudes alcohòliques. S'entén com a tals qualsevol beguda amb contingut o graduació alcohòlica, ja siga natural o adquirida.

b) El tabac.

c) Les substàncies estupefaents i psicòtrops sotmeses a control de conformitat al que estableixen les normes nacionals i els convenis internacionals subscrits per l'Estat Espanyol.

d) Alguns productes d'ús industrial o divers, com els inhalants o les coles, que poden produir els efectes i les conseqüències descrits en l'apartat primer d'aquest article.

e) Qualsevol altra substància no inclosa en els apartats anteriors que complisca la definició establida en l'apartat primer d'aquest article.

2. En el marc d'aquesta llei valen les següents definicions:

a) Trastorn addictiu: patró desadaptatiu de comportament que provoca una dependència psíquica, física, o d'ambdós tipus, a una substància o una conducta determi-

nes Públiques») regula y ordena las competencias que, con arreglo al ordenamiento jurídico vigente, corresponden a las distintas Administraciones Públicas de la Comunidad Valenciana.

Especial consideración merecen las disposiciones que se contienen en el título VI («De la financiación de las actuaciones»), por cuanto suponen el compromiso solidario de la sociedad valenciana en la consecución de los objetivos perseguidos por la Ley.

Por último, el título VII («Del régimen sancionador») establece una serie de normas que pretenden salvaguardar las disposiciones contenidas en la Ley, cuyo cumplimiento se debe realizar en coordinación con los órganos competentes de las distintas Administraciones Públicas implicadas. El régimen sancionador pondera tanto las infracciones como las sanciones, atendiendo, en todo caso, a los principios que inspiran el procedimiento administrativo sancionador.

TÍTULO PRELIMINAR DISPOSICIONES GENERALES

Artículo 1. Objeto de la Ley.

1. La presente Ley tiene por objeto establecer y regular, en el marco de las competencias que estatutariamente corresponden a la Generalitat Valenciana y dentro de su ámbito territorial, un conjunto de medidas y acciones encaminadas a la prevención, asistencia, incorporación y protección social de las personas afectadas tanto por el uso y/o abuso de sustancias que puedan generar dependencia como por otros trastornos adictivos.

2. Las disposiciones contenidas en la presente Ley serán de aplicación a las diferentes actuaciones, tanto individuales como colectivas, ya sean de titularidad pública o privada, que en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos se desarrollen en el ámbito territorial de la Comunidad Valenciana.

Artículo 2. Definiciones.

1. A los efectos de esta Ley, se considerará como droga toda sustancia que, introducida en un organismo vivo, puede modificar una o más de las funciones de éste, siendo capaz de generar dependencia, provocar cambios en la conducta y efectos nocivos para la salud y el bienestar social. Tienen tal consideración:

a) Las bebidas alcohólicas, entendiéndose por tal toda bebida con contenido o graduación alcohólica, ya sea natural o adquirida.

b) El tabaco.

c) Las sustancias estupefacientes y psicotrópicas sometidas a control de conformidad con lo establecido en las normas nacionales y convenios internacionales suscritos por el Estado Español.

d) Determinados productos de uso industrial o vario, como los inhalantes o colas, que pueden producir los efectos y consecuencias descritos en el apartado primero de este artículo.

e) Cualquier otra sustancia, no incluida en los apartados anteriores, que cumpliera la definición establecida en el apartado primero de este artículo.

2. En el marco de esta Ley se entiende por:

a) Trastorno Adictivo: patrón desadaptativo de comportamiento que provoca una dependencia psíquica, física o de ambos tipos, a una sustancia o conducta determinada, re-

nada, repercutint negativament en les esferes psicològica, física o social de la persona i del seu entorn.

b) **Drogodependència:** trastorn addictiu definit com l'estat psíquic, i de vegades físic i social, causat per l'acció recíproca entre un organisme viu i una droga, que es caracteritza per modificacions en el comportament i per altres reaccions que comprenen sempre un impuls irreprimible per consumir droga en forma continuada o periòdica, a fi d'experimentar-ne els efectes psíquics o físics i, de vegades, per evitar el malestar produït per la seua privació.

c) **Desintoxicació:** procés terapèutic orientat a la interrupció de la intoxicació produïda per una substància exògena a l'organisme.

d) **Deshabitució:** procés terapèutic d'eliminació d'un trastorn addictiu.

e) **Rehabilitació:** procés de recuperació dels aspectes del comportament individuals en la societat.

f) **Reinserció:** procés d'inserció d'una persona en la societat com a ciutadana responsable i autònoma.

g) **Prevenió:** conjunt d'actuacions adreçades a reduir la demanda, l'oferta i les conseqüències del consum de drogues o de la realització de conductes que podrien generar altres tipus de trastorns addictius.

3. En l'àmbit d'aquesta llei, es consideren drogues institucionalitzades les que poden ser adquirides i consumides legalment i l'ús de les quals, en alguns casos, és socialment acceptat. En són les principals les begudes alcohòliques i el tabac.

4. Entra, també, en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei l'atenció integral de les persones amb altres trastorns addictius, encara que no tinguen el seu origen en l'ús o l'abús en el consum de les substàncies definides en l'apartat primer d'aquest article. El joc patològic és considerat el principal trastorn addictiu no produït per drogues.

Article 3. Principis rectors

Les actuacions que en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius es despleguen a la Comunitat Valenciana seguiran els següents principis rectors:

1. La responsabilitat pública i la coordinació institucional d'actuacions, basada en els principis de descentralització, responsabilitat i autonomia en la gestió dels programes i serveis, així com la participació activa de la comunitat en el disseny de les polítiques d'actuació.

2. La promoció activa d'hàbits de vida saludables i d'una cultura de la salut que incloga el rebuig del consum de drogues, així com la solidaritat amb les persones amb problemes de drogodependència.

3. La consideració, a tots els efectes, de les drogodependències i d'altres trastorns addictius com a malalties comunes amb repercussions en les esferes biològica, psicològica, social i econòmica de l'individu.

4. La consideració prioritària de les polítiques i les actuacions preventives en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius.

5. L'establiment de criteris d'eficàcia, eficiència i avaluació contínua de resultats de les actuacions i els programes que es despleguen en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius.

6. La integració normalitzada d'actuacions en matèria de drogodependències en els sistemes educatiu, sanitari i de serveis socials de la Comunitat Valenciana.

7. La consideració integral del procés continuat de la

percutiendo negativamente en las esferas psicológica, física y/o social del individuo y su entorno.

b) **Drogodependencia:** trastorno adictivo definido como aquel estado psíquico, y a veces físico y social, causado por la acción recíproca entre un organismo vivo y una droga, que se caracteriza por modificaciones en el comportamiento y por otras reacciones que comprenden siempre un impulso irreprimible por consumir una droga en forma continuada o periódica, a fin de experimentar sus efectos psíquicos y/o físicos y, a veces, para evitar el malestar producido por su privación.

c) **Desintoxicación:** proceso terapéutico orientado a la interrupción de la intoxicación producida por una sustancia exógena al organismo.

d) **Deshabitución:** proceso terapéutico de eliminación de un trastorno adictivo.

e) **Rehabilitación:** proceso de recuperación de los aspectos de comportamiento individuales en la sociedad.

f) **Reinserción:** proceso de inserción de una persona en la sociedad como ciudadano responsable y autónomo.

g) **Prevención:** conjunto de actuaciones dirigidas a reducir la demanda, la oferta y las consecuencias del consumo de drogas o de la realización de conductas que pudieran generar otros tipos de trastornos adictivos.

3. En el ámbito de esta Ley, se consideran drogas institucionalizadas aquellas que pueden ser adquiridas y consumidas legalmente y cuyo uso, en algunos casos, es socialmente aceptado, siendo las principales las bebidas alcohólicas y el tabaco.

4. Entra, asimismo, en el ámbito de aplicación de esta Ley, la atención integral de las personas con otros trastornos adictivos, aun cuando no tengan su origen en el uso y/o abuso en el consumo de las sustancias definidas en el apartado primero de este artículo, considerándose el juego patológico como el principal trastorno adictivo no producido por drogas.

Artículo 3. Principios rectores.

Las actuaciones que en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos se desarrollen en la Comunidad Valenciana responderán a los siguientes principios rectores:

1. La responsabilidad pública y la coordinación institucional de actuaciones, basada en los principios de descentralización, responsabilidad y autonomía en la gestión de los programas y servicios, así como la participación activa de la comunidad en el diseño de las políticas de actuación.

2. La promoción activa de hábitos de vida saludables y de una cultura de salud que incluya el rechazo del consumo de drogas, así como la solidaridad con las personas con problemas de drogodependencia.

3. La consideración, a todos los efectos, de las drogodependencias y otros trastornos adictivos como enfermedades comunes con repercusiones en las esferas biológica, psicológica, social y económica del individuo.

4. La consideración prioritaria de las políticas y las actuaciones preventivas en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos.

5. El establecimiento de criterios de eficacia, eficiencia y evaluación continua de resultados de las actuaciones y programas que se desarrollen en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos.

6. La integración normalizada de actuaciones en materia de drogodependencias en los Sistemas Educativo, Sanitario y de Servicios Sociales de la Comunidad Valenciana.

7. La consideración integral del proceso continuado de

prevenció de les drogodependències i de l'assistència i la integració social de la persona drogodependent, mitjançant la coordinació de diferents actuacions sectorials.

TÍTOL I

LA REDUCCIÓ DE LA DEMANDA MITJANÇANT MESURES PREVENTIVES

CAPÍTOL I

LA PREVENCIÓ DE LES DROGODEPENDÈNCIES I D'ALTRES TRASTORNS ADDICTIUS

Article 4. Mesures preventives generals.

1. Correspon a les administracions públiques, en els seus respectius àmbits de competències, desenvolupar, promoure, donar suport, fomentar, coordinar, controlar i avaluar els programes i les actuacions dirigides a:

a) Informar científicament a la població en general sobre les substàncies i les conductes que poden generar dependència, i també dels seus efectes i de les conseqüències derivades del seu ús o abús.

b) Educar per a la salut i formar professionals en aquest camp.

c) Modificar les actituds i els comportaments de la població en general respecte a les drogodependències, i generar una consciència social solidària i participativa.

d) Intervenir sobre les condicions socials i de l'entorn urbà que afavorisquen els factors de risc i el consum de drogues.

e) Eliminar o, almenys, limitar la presència, la promoció i la venda de drogues en l'entorn social.

2. El conjunt d'aquestes mesures s'adreçarà preferentment a la població menor de 18 anys i als grups de població en què la prevalença dels trastorns addictius o el seu potencial caràcter perillós per a la salut o la vida d'altres persones siguin més elevats.

Article 5. Informació.

1. La Conselleria de Sanitat i Consum determinarà i informarà, a través dels sistemes d'informació i vigilància epidemiològica, sobre la demanda assistencial, les urgències hospitalàries, la morbiditat i la mortalitat originades per l'ús o l'abús de substàncies que generen dependència.

2. Les conselleries de Sanitat i Consum i de Treball i Afers Socials determinaran, conjuntament, la creació i la ubicació de serveis d'informació, divulgació i documentació integrats en les xarxes assistencials que faciliten assessorament i orientació sobre la prevenció i el tractament de les drogodependències i altres trastorns addictius.

3. L'administració laboral, a través dels gabinets de seguretat i higiene en el treball, realitzarà activitats informatives i formatives relatives als efectes del consum de drogues i altres conductes que generen addicció destinades preferentment a sectors de producció amb prevalença alta en el consum de drogues i en altres comportaments potencialment addictius, així com a altres en què el seu ús puga implicar un perill per a la salut o la vida de terceres persones.

la prevención de las drogodependencias y de la asistencia e integración social del drogodependiente, mediante la coordinación de diferentes actuaciones sectoriales.

TÍTULO I

DE LA REDUCCIÓN DE LA DEMANDA A TRAVÉS DE MEDIDAS PREVENTIVAS

CAPÍTULO I

DE LA PREVENCIÓN DE LAS DROGODEPENDENCIAS Y DE OTROS TRASTORNOS ADICTIVOS

Artículo 4. Medidas preventivas generales.

1. Corresponde a las Administraciones Públicas, en sus respectivos ámbitos de competencias, desarrollar, promover, apoyar, fomentar, coordinar, controlar y evaluar los programas y actuaciones tendentes a:

a) Informar científicamente a la población en general sobre las sustancias y conductas que pueden generar dependencia, así como de sus efectos y de las consecuencias derivadas del uso y/o abuso de las mismas.

b) Educar para la salud y formar a profesionales en este campo.

c) Modificar las actitudes y comportamientos de la población en general respecto a las drogodependencias, generando una conciencia social solidaria y participativa.

d) Intervenir sobre las condiciones sociales y del entorno urbano que favorezcan factores de riesgo y el consumo de drogas.

e) Eliminar o, en todo caso, limitar la presencia, promoción y venta de drogas en el entorno social.

2. El conjunto de estas medidas se dirigirá preferentemente a la población menor de dieciocho años y a aquellos grupos de población donde la prevalencia de los trastornos adictivos, o su potencial peligrosidad para la salud o la vida de terceras personas, sean más elevadas.

Artículo 5. Información.

1. La Conselleria de Sanidad y Consumo determinará e informará, a través de los sistemas de información y vigilancia epidemiológica, sobre la demanda asistencial, las urgencias hospitalarias, la morbilidad y la mortalidad originadas por el uso y/o abuso de sustancias que generan dependencia.

2. Las Consellerías de Sanidad y Consumo y de Trabajo y Asuntos Sociales determinarán, conjuntamente, la creación y ubicación de servicios de información, divulgación y documentación, integrados en las redes asistenciales, que faciliten asesoramiento y orientación sobre la prevención y el tratamiento de las drogodependencias y otros trastornos adictivos.

3. La Administración Laboral, a través de los Gabinetes de Seguridad e Higiene en el Trabajo, realizará actividades informativas y formativas relativas a los efectos del consumo de drogas y otras conductas que generen adicción, destinadas a los trabajadores, representantes sindicales y empresarios. Estas actividades se dirigirán preferentemente a sectores de producción con alta prevalencia en el consumo de drogas y otros comportamientos potencialmente adictivos, así como a otros en los que su uso pueda suponer un peligro para la salud o la vida de terceras personas.

Article 6. Intervenció urbanística.

La Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transport, en col·laboració amb les corporacions locals, vetlarà per un desenvolupament urbà equilibrat, basat en els criteris de solidaritat, igualtat i racionalitat, com a factor de superació de les causes que incideixen en l'aparició de les drogodependències, contribuint així a l'eliminació de focus de marginalitat i a la regeneració del teixit urbà i social.

CAPÍTOL II

LA PREVENCIÓ ESCOLAR I COMUNITÀRIA DE LES DROGODEPENDÈNCIES I D'ALTRES TRASTORNS ADDICTIUS

Article 7. Educació per a la salut i formació pregraduada.

1. La Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, en col·laboració amb la de Sanitat i Consum, es responsabilitzarà de la introducció d'un programa d'educació per a la salut en l'àmbit de la comunitat escolar, així com de l'aplicació dels programes formatius en els termes previstos en la Llei de la Generalitat Valenciana 1/1994, de 28 de març, de Salut Escolar.

2. Els programes d'educació per a la salut a què es refereix l'apartat anterior hauran d'incloure continguts específics sobre la prevenció de les drogodependències i d'altres trastorns addictius adequats al cicle escolar en què es desenvolupen.

3. El Govern Valencià, en col·laboració amb les universitats valencianes, adoptarà les mesures oportunes per a la incorporació, en els programes d'estudis universitaris, de l'educació per a la salut i de tots els continguts necessaris per a la formació adequada d'universitaris en els diferents aspectes de les drogodependències i altres trastorns addictius i per a la formació d'especialistes en aquesta matèria.

Article 8. Intervenció social.

1. En els termes establits en la legislació vigent en matèria de serveis socials, les actuacions que aquests dirigiran a la prevenció de les drogodependències es consideraran com a àrees d'actuació preferent i hauran de ser potenciades dins dels programes de serveis socials generals i especialitzats. En aquest sentit, les administracions públiques prioritzaran la prevenció comunitària de les drogodependències i altres trastorns addictius en l'àmbit comunitari.

2. La Conselleria de Treball i Afers Socials impulsarà una política global preventiva que, mitjançant actuacions sectorials coordinades de la comunitat i les administracions públiques, incidisquen sobre els factors socials, educatius, culturals, sanitaris i econòmics afavoridors del consum de drogues i del desenvolupament d'altres trastorns addictius en la societat.

3. Com que el fracàs laboral i les mancances d'alternatives laborals són factors que predisposen al consum de drogues i a l'aparició d'altres trastorns addictius, es promouran entre el jovent alternatives de formació professional, primera ocupació, autoocupació i promoció empresarial.

4. Les administracions públiques potenciaran una políti-

Artículo 6. Intervención urbanística.

La Conselleria de Obras Públicas, Urbanismo y Transporte, en colaboración con las Corporaciones Locales, velará por un desarrollo urbano equilibrado, basado en los criterios de solidaridad, igualdad y racionalidad, como factor de superación de las causas que inciden en la aparición de las drogodependencias, contribuyendo a la eliminación de los focos de marginalidad y a la regeneración del tejido urbano y social.

CAPÍTULO II

DE LA PREVENCIÓN ESCOLAR Y COMUNITARIA DE LAS DROGODEPENDENCIAS Y DE OTROS TRASTOR- NOS ADICTIVOS

Artículo 7. Educación para la salud y formación pregraduada.

1. La Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia, en colaboración con la de Sanidad y Consumo, se responsabilizará de la introducción de un programa de «Educación para la Salud» en el ámbito de la comunidad escolar, así como de la aplicación de los programas formativos en los términos previstos en la Ley de la Generalitat Valenciana 1/1994, de 28 de marzo, de Salud Escolar.

2. Los programas de «Educación para la Salud», a los que se refiere el apartado anterior, deberán incluir contenidos específicos sobre la prevención de las drogodependencias y otros trastornos adictivos, adecuados al ciclo escolar en el que se desarrollen.

3. El Gobierno Valenciano, en colaboración con las Universidades valencianas, adoptará las medidas oportunas para la incorporación, en los programas de estudios universitarios, de la educación para la salud y de todos los contenidos necesarios para la adecuada formación de universitarios en los distintos aspectos de las drogodependencias y otros trastornos adictivos y para la formación de especialistas en esta materia.

Artículo 8. Intervención social.

1. En los términos establecidos en la legislación vigente en materia de Servicios Sociales, las actuaciones que éstos dirijan a la prevención de las drogodependencias se considerarán como áreas de actuación preferente y deberán ser potenciadas dentro de los programas de Servicios Sociales Generales y Especializados. En este sentido, las Administraciones Públicas priorizarán la prevención comunitaria de las drogodependencias y otros trastornos adictivos en el ámbito comunitario.

2. La Conselleria de Trabajo y Asuntos Sociales impulsará una política global preventiva que, mediante actuaciones sectoriales coordinadas de la comunidad y las Administraciones Públicas, incidan sobre los factores sociales, educativos, culturales, sanitarios y económicos favorecedores del consumo de drogas y del desarrollo de otros trastornos adictivos en la sociedad.

3. Siendo el fracaso escolar y las carencias de alternativas laborales factores que predisponen al consumo de drogas y a la aparición de otros trastornos adictivos, se promocionará entre la juventud alternativas de formación profesional, primer empleo, autoempleo y promoción empresarial.

4. Las Administraciones Públicas potenciarán una políti-

ca global d'alternatives al consum de drogues i al desenvolupament d'altres conductes potencialment addictives, com a factor determinant que afecta la superació de totes les causes que incideixen en l'aparició de les drogodependències. Amb aquest objectiu, s'impulsaran serveis socioculturals i activitats d'oci i temps lliure i es promourà l'esport.

TÍTOL II

L'ASSISTÈNCIA I LA INCORPORACIÓ SOCIAL

CAPÍTOL I

MESURES GENERALS

Article 9. *Mesures generals.*

El model d'intervenció en drogodependències i altres trastorns addictius a la Comunitat Valenciana es fonamentarà en les següents mesures generals:

1. L'oferta terapèutica per a l'atenció a les persones drogodependents i amb altres trastorns addictius haurà de ser accessible i diversificada, professionalitzada i de caràcter interdisciplinari, integrada en el medi més proper a l'hàbitat de la persona i del seu entorn sociofamiliar, l'ordenació territorial de la qual garantisca l'homogeneïtat dels recursos en una xarxa única que proporcione cobertura assistencial a tota la població de la Comunitat Valenciana.

2. Garantir l'assistència sanitària i social a les persones afectades pels problemes derivats del consum de drogues i d'altres trastorns addictius, en condicions d'equitat amb altres malalties, assegurant, en tots els casos, la qualitat i l'eficiència dels diferents serveis i programes integrats en la xarxa pública assistencial. Tots els recursos públics d'assistència i incorporació social de les persones addictes estaran integrats en les xarxes assistencials generals.

3. Assegurar la integració orgànica i funcional dels recursos públics existents i la coordinació d'aquests amb els recursos privats que, degudament acreditats, completen i diversifiquen l'oferta terapèutica pública existent. En cap cas els recursos d'assistència i incorporació social de les persones addictes formaran una xarxa pròpia i separada de les xarxes assistencials generals.

4. Estimular la demanda assistencial i el contacte de les persones drogodependents i de les que patixen altres trastorns addictius amb els dispositius assistencials del sistema, garantint-los l'accés lliure i gratuït a les seues prestacions.

5. Impulsar els programes d'incorporació social com a objectiu final del procés assistencial, potenciant la connexió dels programes assistencials amb els de reinserció social.

6. Potenciar una cultura social afavoridora de la solidaritat i la col·laboració de la comunitat en l'assistència i la integració social del drogodependent, i que incloga un rebuig del consum de drogues.

CAPÍTOL II

L'ASSISTÈNCIA SANITÀRIA

Article 10. *Principis bàsics.*

1. Les persones drogodependents o que patixen altres trastorns addictius, com a malalts gaudeixen de tots els

tica global de alternatives al consumo de drogas y al desarrollo de otras conductas potencialmente adictivas, como factor determinante que afecta a la superación de cuantas causas inciden en la aparición de las drogodependencias. A tal efecto, se impulsarán servicios socioculturales, actividades de ocio y tiempo libre y se promocionará el deporte.

TÍTULO II

DE LA ASISTENCIA E INCORPORACIÓN SOCIAL

CAPÍTULO I

MEDIDAS GENERALES

Artículo 9. *Medidas generales.*

El modelo de intervención en drogodependencias y otros trastornos adictivos en la Comunidad Valenciana se fundamentará en las siguientes medidas generales:

1. La oferta terapéutica para la atención a las personas drogodependientes y con otros trastornos adictivos deberá ser accesible y diversificada, profesionalizada y de carácter interdisciplinario, integrada en el medio más próximo del hábitat del individuo y de su entorno sociofamiliar, cuya ordenación territorial garantice la homogeneidad de los recursos en una red única que proporcione cobertura asistencial a toda la población de la Comunidad Valenciana.

2. Garantizar la asistencia sanitaria y social a las personas afectadas por los problemas derivados del consumo de drogas y de otros trastornos adictivos, en condiciones de equidad con otras enfermedades, asegurando, en todo caso, la calidad y eficiencia de los diferentes servicios y programas integrados en la Red Pública Asistencial. Todos los recursos públicos de asistencia e incorporación social de los sujetos adictos estarán integrados en las redes asistenciales generales.

3. Asegurar la integración orgánica y funcional de los recursos públicos existentes y la coordinación de éstos con los recursos privados que, debidamente acreditados, completan y diversifican la oferta terapéutica pública existente. En ningún caso, los recursos de asistencia e incorporación social de los sujetos adictos formarán una red propia y separada de las redes asistenciales generales.

4. Estimular la demanda asistencial y el contacto de las personas drogodependientes, y de aquellas que padezcan otros trastornos adictivos, con los dispositivos asistenciales del sistema, garantizando el acceso libre y gratuito a sus prestaciones.

5. Impulsar los programas de incorporación social como objetivo final del proceso asistencial, potenciando la conexión de los programas asistenciales con los de reinserción social.

6. Potenciar una cultura social favorecedora de la solidaridad y colaboración de la comunidad en la asistencia e integración social del drogodependiente, y que incluya un rechazo al consumo de drogas.

CAPÍTULO II

DE LA ASISTENCIA SANITARIA

Artículo 10. *Principios básicos.*

1. Las personas drogodependientes o que padezcan otros trastornos adictivos, en su consideración de enfermos,

drets reconeguts en l'ordenament jurídic vigent per als usuaris dels serveis sanitaris i socials de la Comunitat Valenciana.

2. En particular, en l'atenció a aquests malalts es respectaran els drets següents:

- a) A la informació sobre els serveis a què poden accedir, així com sobre els requisits i les exigències que planteja el seu tractament.
- b) A la confidencialitat.
- c) A la lliure elecció entre l'oferta terapèutica existent.
- d) A la informació completa i gratuïta sobre el procés de tractament que segueixen.
- e) A la voluntarietat per iniciar i acabar el tractament, llevat dels casos indicats en la legislació vigent.

Article 11. Mesures assistencials.

1. A l'efecte assistencial, la dependència de l'alcohol està considerada com a malaltia comuna. És el trastorn adictiu amb major prevalença a la Comunitat Valenciana i, en aquest sentit, la Generalitat Valenciana vetlarà perquè les persones amb aquesta patologia reben l'atenció i l'assistència social adequades.

2. Les prestacions mèdiques i assistencials a les persones drogodependents a amb altres trastorns adictius les realitzaran les unitats de conductes addictives, l'organització i el funcionament de les quals es determinaran reglamentàriament. Aquests dispositius s'integraran en el Servei Valencià de Salut, plenament normalitzats dins de la seua estructura i coordinats amb la resta dels recursos sanitaris de cada àrea de salut.

3. D'acord amb el que es disposa reglamentàriament, els hospitals generals i especialitzats de la Comunitat Valenciana que es determinaran, del sector públic vinculats a aquest mitjançant concert o conveni, disposaran d'unitats d'ingrés o llits per a la desintoxicació de malalts alcohòlics i d'altres tipus de drogodependents.

4. El tractament dels malalts alcohòlics i d'altres drogodependents podrà realitzar-se en règim d'ingrés hospitalari o amb caràcter ambulatori.

5. Es potenciarà la realització de programes encaminats a la reducció de danys i la millora de les condicions generals de la salut de la persona drogodependent, incloent-hi de manera prioritària activitats d'educació sanitària, assessorament i suport psicològic a usuaris de drogues infectats pel HIV o malalts de la sida i als seus familiars.

6. Es promourà la creació de programes específics adreçats a la població drogodependent d'alta cronicitat i màxim risc sanitari. Aquests programes inclouran l'accessibilitat a tractaments amb substitutius opiàcis.

Article 12. Àmbit judicial i penitenciari.

La Generalitat Valenciana:

- a) Facilitarà els mitjans humans i materials per a la realització de programes d'educació sanitària i d'atenció a reclusos drogodependents, en col·laboració amb l'administració penitenciària.
- b) Proporcionarà, a través de recursos públics o privats acreditats, alternatives suficients per a les demandes de compliment de mesures de seguretat, remissió condicionada de pena o compliment de pena en un centre terapèutic formulades per l'administració de justícia.
- c) Impulsarà programes d'assistència mèdica, jurídica i social a les persones drogodependents detingudes, en col·laboració amb l'administració de justícia.

disfrutan de todos los derechos reconocidos en el ordenamiento jurídico vigente para los usuarios de los servicios sanitarios y sociales de la Comunidad Valenciana.

2. En particular, en la atención a estos enfermos se respetarán los siguientes derechos:

- a) A la información sobre los servicios a los que puede acceder, así como los requisitos y exigencias que plantea su tratamiento.
- b) A la confidencialidad.
- c) A la libre elección entre la oferta terapéutica existente.
- d) A la información completa y gratuita sobre el proceso de tratamiento que está siguiendo.
- e) A la voluntariedad para iniciar y cesar el tratamiento, excepto en los casos señalados en la legislación vigente.

Artículo 11. Medidas asistenciales.

1. A los efectos asistenciales, la dependencia al alcohol está considerada como enfermedad común, siendo el trastorno adictivo con mayor prevalencia en la Comunidad Valenciana y, en este sentido, la Generalitat Valenciana velará para que las personas con esta patología reciban la atención y asistencia social debidas.

2. Las prestaciones médico-asistenciales a las personas drogodependientes y con otros trastornos adictivos se realizarán por las Unidades de Conductas Adictivas, cuya organización y funcionamiento se determinará reglamentariamente. Estos dispositivos se integrarán en el Servicio Valenciano de Salud, plenamente normalizados dentro de la estructura de éste y coordinados con los demás recursos sanitarios del Área de Salud correspondiente.

3. De conformidad con lo dispuesto reglamentariamente, los hospitales generales y especializados de la Comunidad Valenciana que se determinen, del sector público o vinculados a éste mediante concierto o convenio, dispondrán de unidades de ingreso o camas para la desintoxicación de enfermos alcohólicos y otros tipos de drogodependientes.

4. El tratamiento de los enfermos alcohólicos y otros drogodependientes podrá realizarse en régimen de ingreso hospitalario o con carácter ambulatorio.

5. Se potenciará la realización de programas encaminados a la reducción de daños y la mejora de las condiciones generales del salud del drogodependiente, incluyendo de manera prioritaria actividades de educación sanitaria, asesoramiento y apoyo psicológico a usuarios de drogas infectados por VIH o enfermos del SIDA y a sus familiares.

6. Se promoverá la creación de programas específicos dirigidos a la población drogodependiente de alta cronicidad y máximo riesgo sanitario. Estos programas incluirán la accesibilidad a tratamientos con sustitutivos opiáceos.

Artículo 12. Ámbito judicial y penitenciario.

La Generalitat Valenciana:

- a) Facilitará los medios humanos y materiales para la realización de programas de educación sanitaria y atención a reclusos drogodependientes, en colaboración con la Administración Penitenciaria.
- b) Proporcionará, a través de los recursos públicos o privados acreditados, alternativas suficientes para las demandas de cumplimiento de medidas de seguridad, remisión condicionada de pena o cumplimiento de pena en centro terapéutico formuladas por la Administración de Justicia.
- c) Impulsará programas de asistencia, médica, jurídica y social, a los drogodependientes detenidos, en colaboración con la Administración de Justicia.

Article 13. Àmbit laboral.

1. Les actuacions que en matèria de drogodependències es despleguen en l'àmbit laboral es consideraran com un factor que millora la salut pública i la qualitat de vida dels treballadors i que incrementa, alhora, la productivitat de les empreses.

2. La Generalitat Valenciana impulsarà la realització de programes de prevenció i d'assistència a treballadors amb problemes de consum de drogues, especialment de l'alcohol i del tabac, així com d'altres tipus de trastorns addictius. En el disseny, l'execució i l'avaluació d'aquests programes caldrà que hi participen, de manera prioritària, els sindicats, les organitzacions empresarials i els serveis de prevenció.

3. La Conselleria de Treball i Afers Socials potenciarà els acords entre organitzacions empresarials i sindicats encaminats a la reserva dels llocs de treball dels treballadors drogodependents durant el seu procés de recuperació, i al desistiment de les potestats disciplinàries que reconeix la legislació laboral en els casos derivats de l'abús de les drogues.

CAPÍTOL III

LA INCORPORACIÓ SOCIAL

Article 14. La incorporació social.

1. Els serveis socials, d'acord amb el que estableix la legislació vigent, vetllaran per l'adequada reinserció social del drogodependent en el seu entorn i per l'assessorament continuat dels seus familiars.

2. La Conselleria de Treball i Afers Socials promourà les mesures encaminades a la reinserció social d'aquells subjectes que hagueren estat deshabituats de la seua addicció, fóra aquesta tòxica o no.

TÍTOL III

EL CONTROL DE L'OFERTA

CAPÍTOL I

**LES LIMITACIONS DE LA PUBLICITAT
I DE LA PROMOCIÓ DE LES BEGUES
ALCOHÒLIQUES I DEL TABAC**

Article 15. Condicions de publicitat.

1. Sense perjudici del que estableix la Llei 34/1988, d'11 de novembre, general de publicitat, la promoció i publicitat, tant directa com indirecta, de begudes alcohòliques i tabac haurà de respectar, en qualsevol cas, les limitacions següents:

a) No està permesa la publicitat de begudes alcohòliques i tabac dirigida a menors de 18 anys.

b) En la publicitat de begudes alcohòliques i tabac no podran utilitzar-se arguments dirigits a persones menors de 18 anys. Així mateix, els menors d'edat no podran protagonitzar o figurar en anuncis publicitaris de begudes alcohòliques i tabac.

c) No es permet la publicitat de begudes alcohòliques i tabac en els llocs en què n'estiga prohibida la venda i consum, segons que estableixen els capítols II i III d'aquest títol.

Artículo 13. Ámbito laboral.

1. Las actuaciones que en materia de drogodependencias se desarrollen en el ámbito laboral se considerarán como un factor que mejora la salud pública y la calidad de vida de los trabajadores, e incrementa, a su vez, la productividad de las empresas.

2. La Generalitat Valenciana impulsará la realización de programas de prevención y asistencia de trabajadores con problemas de consumo de drogas, especialmente del alcohol y del tabaco, así como con otros tipos de trastornos adictivos. En el diseño, ejecución y evaluación de estos programas deberán participar, de manera prioritaria, los Sindicatos, Organizaciones Empresariales y Servicios de Prevención.

3. La Conselleria de Trabajo y Asuntos Sociales potenciará los acuerdos entre organizaciones empresariales y sindicatos encaminados a la reserva de puesto de trabajo de los trabajadores drogodependientes durante su proceso de recuperación, y al desistimiento del ejercicio de las potestades disciplinarias que reconoce la legislación laboral en los casos de problemas derivados del abuso de drogas.

CAPÍTULO III

DE LA INCORPORACIÓN SOCIAL

Artículo 14. De la incorporación social.

1. Los Servicios Sociales, de conformidad con lo establecido en la legislación vigente, velarán por la adecuada reinserción social del drogodependiente en su entorno y por el asesoramiento continuo de sus familiares.

2. La Conselleria de Trabajo y Asuntos Sociales promoverá medidas encaminadas a la reinserción social de aquellos sujetos que hubieran sido deshabituados de su adicción, fuera ésta tóxica o no.

TÍTULO III

DEL CONTROL DE LA OFERTA

CAPÍTULO I

**DE LAS LIMITACIONES A LA PUBLICIDAD
Y PROMOCIÓN DE BEBIDAS
ALCOHÓLICAS Y TABACO**

Artículo 15. Condiciones de publicidad.

1. Sin perjuicio de lo establecido en la Ley 34/1988, de 11 de noviembre, general de publicidad, la promoción y publicidad, tanto directa como indirecta, de bebidas alcohólicas y tabaco deberá respetar, en todo caso, las siguientes limitaciones:

a) No está permitida la publicidad de bebidas alcohólicas y tabaco dirigida a menores de dieciocho años.

b) En la publicidad de bebidas alcohólicas y tabaco no podrán utilizarse argumentos dirigidos a personas menores de dieciocho años. Asimismo, los menores de edad no podrán protagonizar o figurar en anuncios publicitarios de bebidas alcohólicas y tabaco.

c) No se permite la publicidad de bebidas alcohólicas y tabaco en los lugares en los que este prohibida su venta y consumo, según lo establecido en los capítulos II y III de este título.

d) Queden prohibits els anuncis publicitaris de begudes alcohòliques i tabac en les publicacions editades a la Comunitat Valenciana i en els programes de ràdio i televisió emesos des de centres ubicats en el seu territori, quan aquests tinguen com a destinataris preferents o exclusius menors de 18 anys. Així mateix, queda prohibida l'exposició d'anuncis publicitaris de begudes alcohòliques i tabac en les instal·lacions esportives o culturals en les quals s'estiga desenvolupant activitats dirigides a menors de 18 anys.

e) La prohibició continguda en l'apartat anterior s'estén a qualsevol tipus de publicitat directa o indirecta, incloent la d'objectes que per la seua denominació, grafisme o manera de presentació o qualsevol altra causa puga representar una publicitat encoberta de begudes alcohòliques i tabac.

f) No podrà realitzar-se el patrocini o finançament d'activitats esportives o culturals, dirigides preferentment a menors de 18 anys, per part de persones físiques o jurídiques l'activitat principal o coneguda de les quals siga la fabricació o la venda de begudes alcohòliques i tabac, si això comporta la publicitat del patrocini esmentat, o la difusió de marques, símbols o imatges relacionades amb les begudes alcohòliques i el tabac.

g) No estarà permès que els missatges publicitaris de les begudes alcohòliques i del tabac s'associen a una millora del rendiment físic o psíquic, a l'èxit social i a efectes terapèutics. Així mateix, queda prohibit oferir una imatge negativa de l'abstinència o de la sobrietat.

2. Amb la finalitat d'evitar incompliments involuntaris en matèria de publicitat, les agències i els mitjans de publicitat o difusió podran sol·licitar l'autorització administrativa prèvia a la qual fa referència l'article 8 de la Llei General de Publicitat.

3. L'Administració de la Comunitat Valenciana no utilitzarà com a suport informatiu o publicitari objectes relacionats amb el tabac i les begudes alcohòliques.

4. Qualsevol publicitat, directa o indirecta, de begudes alcohòliques o de tabac haurà d'incloure, de forma clarament visible per al consumidor, missatges que advertisquen de la perillositat de l'ús i/o abús d'aquestes substàncies. Aquests missatges s'elaboraran prèviament per la Conselleria de Sanitat i Consum.

Article 16. Prohibicions.

Es prohibeix expressament la publicitat directa o indirecta de begudes alcohòliques i tabac en:

a) En els centres i dependències de l'Administració de la Comunitat Valenciana.

b) En els centres i serveis sanitaris, sociosanitaris i de Serveis Socials.

c) En els centres d'ensenyament, tant públics com privats, tant els dedicats a ensenyances no reglades com a qualsevol altre tipus d'ensenyança.

d) En els centres i espectacles destinats majoritàriament a públic menor de 18 anys.

e) En els mitjans de transport.

f) Tots els llocs en què n'estiguen prohibits la venda i el consum.

g) Altres centres i llocs semblants als esmentats i que es determinen reglamentàriament.

Article 17. Promoció.

1. Les activitats de promoció pública de begudes alcohòliques i tabac, mitjançant fires, exposicions, mostres i

d) Quedan prohibidos los anuncios publicitarios de bebidas alcohólicas y tabaco en la publicaciones editadas en la Comunidad Valenciana y en los programas de radio y televisión emitidos desde centros ubicados en su territorio, cuando éstos tengan como destinatarios preferentes o exclusivos a menores de dieciocho años. Asimismo, queda prohibida la exposición de anuncios publicitarios de bebidas alcohólicas y tabaco en las instalaciones deportivas o culturales en las que se estén desarrollando actividades dirigidas a menores de dieciocho años.

e) La prohibición contenida en el apartado anterior se extiende a todo tipo de publicidad directa o indirecta, incluyendo la de objetos que por su denominación, grafismo o modo de presentación o cualquier otra causa pueda suponer una publicidad encubierta de bebidas alcohólicas y tabaco.

f) No podrá realizarse el patrocinio o financiación de actividades deportivas o culturales, dirigidas preferentemente a menores de dieciocho años, por parte de personas físicas o jurídicas cuya actividad principal o conocida sea la fabricación o la venta de bebidas alcohólicas y tabaco, si ello lleva aparejado la publicidad de dicho patrocinio, o la difusión de marcas, símbolos o imágenes relacionadas con las bebidas alcohólicas y el tabaco.

g) No estará permitido que los mensajes publicitarios de las bebidas alcohólicas y del tabaco se asocien a una mejora del rendimiento físico o psíquico, al éxito social y a efectos terapéuticos. Asimismo, queda prohibida ofrecer una imagen negativa de la abstinencia o de la sobriedad.

2. Con el fin de evitar incumplimientos involuntarios en materia de publicidad, las agencias y medios de publicidad o difusión podrán solicitar la autorización administrativa previa a la que se refiere el artículo 8 de la Ley General de Publicidad.

3. La Administración de la Comunidad Valenciana no utilizará como soporte informativo o publicitario objetos relacionados con el tabaco y las bebidas alcohólicas.

4. Cualquier publicidad, directa o indirecta, de bebidas alcohólicas o de tabaco deberá incluir, de forma clarament visible para el consumidor, mensajes que adviertan de la peligrosidad del uso y/o abuso de estas sustancias. Estos mensajes serán elaborados previamente por la Conselleria de Sanidad y Consumo.

Artículo 16. Prohibiciones.

Se prohíbe expresamente la publicidad directa o indirecta de bebidas alcohólicas y tabaco en:

a) En los centros y dependencias de la Administración de la Comunidad Valenciana.

b) En los centros y servicios sanitarios, sociosanitarios y de Servicios Sociales.

c) En los centros de enseñanza, tanto públicos como privados, tanto los dedicados a enseñanzas no regladas como a cualquier otro tipo de enseñanza.

d) En los centros y espectáculos destinados mayoritariamente a público menor de dieciocho años.

e) En los medios de transporte.

f) Todos los lugares en los que esté prohibida su venta y consumo.

g) Otros centros y lugares similares a los mencionados y que se determinen reglamentariamente.

Artículo 17. Promoción.

1. Las actividades de promoción pública de bebidas alcohólicas y tabaco, mediante ferias, exposiciones, muestras i

activitats semblants, seran realitzades en espais diferenciats quan tinga lloc dins d'altres manifestacions públiques. En aquestes activitats no estarà permès ni l'ofertament ni la degustació gratuïta a menors de 18 anys. Tampoc estarà permès l'accés a menors de 18 anys no acompanyats de persones majors d'edat.

2. Estarà prohibida la promoció de begudes alcohòliques mitjançant la difusió a menors d'edat, per qualsevol mitjà, de prospectes, cartells, invitacions i cap classe d'objecte en el qual s'esmenten begudes alcohòliques, les seues marques o les seues empreses productores o els establiments en què se'n consumisquen.

3. En les visites als centres de producció, elaboració i distribució de begudes alcohòliques i tabac, no podrà oferir-se ni fer provar els productes als menors d'edat.

CAPÍTOL II

LES LIMITACIONS DE LA VENDA I DEL CONSUM DE BEGUES ALCOHÒLIQUES

Article 18. Prohibicions.

1. No es permetrà en el territori de la Comunitat Valenciana la venda, dispensació i subministraments, gratuïts o no, per qualsevol mitjà, de qualsevol tipus de begudes alcohòliques a menors de 16 anys, i d'aquelles amb graduació alcohòlica igual o superior a 18 graus a menors de 18 anys.

2. El subministrament de begudes alcohòliques a través de màquines automàtiques en instal·lacions obertes al públic només podrà efectuar-se quan la ubicació de les màquines permetta un control absolut d'aquestes per part dels responsables de les instal·lacions o dels seus representants, de manera que s'hi impedisca l'accés a menors de 16 anys. Amb aquesta finalitat, es prohibeix col·locar les màquines en espais oberts al trànsit públic, com vials i parcs en general, quan no es troben vinculades a un establiment o instal·lació que exercisca el control indicat.

3. En tots els establiments, instal·lacions o llocs en què se subministren begudes alcohòliques, com també en les màquines expendedores automàtiques, hauran de col·locar-se, de manera visible per al públic, cartells que advertisquen de les prohibicions establides en l'apartat 1 d'aquest article. Aquest cartell haurà de col·locar-se en la zona de l'establiment, instal·lació o lloc a què haja de dirigir-se per a adquirir la beguda alcohòlica.

4. No es permetrà la venda, subministrament i consum de begudes alcohòliques en els llocs següents:

a) En els centres i dependències de l'Administració de la Comunitat Valenciana, llevat dels llocs habilitats a l'efecte.

b) Els centres sanitaris, sociosanitaris i de serveis socials, llevat dels llocs habilitats a l'efecte.

c) Els centres educatius d'ensenyament primari, secundari i especial, i també els d'ensenyament esportiu.

d) Els locals de treball de les empreses de transport públic.

e) En la via pública, excepte en els llocs d'aquesta on estiga degudament autoritzat, o en dies de festes patronals o locals, regulats per l'ordenança municipal corresponent.

5. No es podran vendre ni consumir begudes alcohòliques de més de 18 graus centesimals en:

y actividades similares, serán realizadas en espacios diferenciados cuando tenga lugar dentro de otras manifestaciones públicas. En estas actividades no estará permitido ni el ofrecimiento ni la degustación gratuita a menores de dieciocho años. Tampoco estará permitido el acceso a menores de dieciocho años no acompañados de personas mayores de edad.

2. Estará prohibida la promoción de bebidas alcohólicas mediante la difusión a menores de edad, por cualquier medio, de prospectos, carteles, invitaciones y ninguna clase de objeto en el que se mencionen bebidas alcohólicas, sus marcas o sus empresas productoras o los establecimientos en los que se realice su consumo.

3. En las visitas a los centros de producción, elaboración y distribución de bebidas alcohólicas y tabaco, no podrá ofrecerse ni hacer probar los productos a los menores de edad.

CAPÍTULO II

DE LAS LIMITACIONES A LA VENTA Y CONSUMO DE BEBIDAS ALCOHÓLICAS

Artículo 18. Prohibiciones.

1. No se permitirá en el territorio de la Comunidad Valenciana la venta, dispensación y suministro, gratuitos o no, por cualquier medio, de cualquier tipo de bebidas alcohólicas a menores de dieciséis años, y de aquellas con graduación alcohólica igual o superior a dieciocho grados a menores de dieciocho años.

2. El suministro de bebidas alcohólicas a través de máquinas automáticas en instalaciones abiertas al público solo podrá efectuarse cuando la ubicación de las máquinas permita su absoluto control por los responsables de dichas instalaciones o sus representantes, de modo que se impida el acceso a las mismas a menores de dieciséis años. A estos efectos, se prohíbe colocar estas máquinas en espacios abiertos al tránsito público, como viales y parques en general, cuando no se encuentren vinculadas a un establecimiento o instalación que ejerza el control indicado.

3. En todos los establecimientos, instalaciones o lugares en que se suministren bebidas alcohólicas, así como en las máquinas expendedoras automáticas, deberán colocarse, de forma visible para el público, carteles que adviertan de las prohibiciones establecidas en el apartado 1 de este artículo. Este cartel deberá colocarse en la zona del establecimiento, instalación o lugar a la que haya que dirigirse para adquirir la bebida alcohólica.

4. No se permitirá la venta, suministro y consumo de bebidas alcohólicas en los siguientes lugares:

a) En los centros y dependencias de la Administración de la Comunidad Valenciana, salvo en los lugares habilitados al efecto.

b) Los centros sanitarios, sociosanitarios y de Servicios Sociales, salvo en los lugares habilitados al efecto.

c) Los centros educativos de enseñanza primaria, secundaria y especial, así como de enseñanza deportiva.

d) Los locales de trabajo de las empresas de transporte público.

e) En la vía pública, salvo en los lugares de ésta en los que esté debidamente autorizado, o en días de fiestas patronales o locales, regulados por la correspondiente ordenanza municipal.

5. No podrá venderse ni consumirse bebidas alcohólicas de más de dieciocho grados centesimales en:

- a) Les universitats i altres centres d'ensenyament superior.
- b) Els centres esportius.
- c) Les àrees de servei i de descans d'autopistes i autopistes.
- d) Les gasolineres.
- e) Els centres d'ensenyament no reglat.
- f) Els locals habilitats per a la venda de begudes alcohòliques en centres i dependències de l'administració, centres sanitaris, sociosanitaris, de serveis socials i d'ensenyament.

6. En tots els establiments on es venguen begudes alcohòliques hauran de col·locar-se de manera visible per al públic cartells que advertisquen de la prohibició de vendre'n i subministrar-ne a menors d'edat.

7. No es permetrà el consum de begudes alcohòliques en els establiments destinats a la dispensació de productes alimentaris no destinats a consum immediat.

Article 19. Accés de menors a locals.

1. Llevat del que disposa el paràgraf següent, queda prohibida l'entrada de menors de 16 anys en discoteques, sales de festa i establiments semblants, en els quals es venda o facilite el consum de begudes alcohòliques.

2. Aquests establiments podran organitzar sessions especials per a menors, amb horaris i senyalització diferenciada i no podran tenir continuïtat horària amb la venda de begudes alcohòliques. Durant aquests períodes es retirarà l'exhibició i publicitat de begudes alcohòliques i tabac.

CAPÍTOL III

LES LIMITACIONS DE LA VENDA I DEL CONSUM DE TABAC

Article 20. Limitacions de la venda.

1. No es permetrà la venda ni el subministrament de tabac, ni de productes que l'imiten o induïsquen a l'hàbit de fumar i siguin nocius per a la salut, als menors de 16 anys en el territori de la Comunitat Valenciana.

2. La venda i el subministrament de tabac en màquines automàtiques només podrà efectuar-se en establiments tancats, i es farà constar en la seua superfície frontal la prohibició que tenen els menors de 16 anys d'adquirir tabac, i a la vista d'una persona encarregada de fer complir l'esmentada prohibició.

3. No estarà permesa la venda i el subministrament de tabac en els llocs que s'assenyalen en el l'apartat 3 de l'article 18.

Article 21. Limitacions del consum.

- 1. No es pot fumar en els llocs següents:
 - a) Centres i serveis sanitaris, sociosanitaris, de serveis socials, centres infantils i juvenils d'esplai i oci, ni en centres d'ensenyament de qualsevol nivell.
 - b) Instal·lacions esportives tancades.
 - c) Sales de teatre, cines i auditoris.
 - d) Estudis de ràdio i televisió destinats al públic.
 - e) Dependències de l'administració pública destinades a l'atenció directa al públic.
 - f) Grans superfícies comercials.
 - g) Galeries comercials.
 - h) Museus, sales de lectura, d'exposicions i de conferències.

- a) Las Universidades y demás centros de enseñanza superior.
- b) Los centros deportivos.
- c) Las áreas de servicio y de descanso de autopistas y autopistas.
- d) Las gasolineras.
- e) Los centros de enseñanza no reglada.
- f) Los locales habilitados para la venta de bebidas alcohólicas en centros y dependencias de la Administración, centros sanitarios, sociosanitarios, de Servicios Sociales y de enseñanza.

6. En todos los establecimientos donde se vendan bebidas alcohólicas deberá colocarse de forma visible para el público carteles que adviertan que está prohibida su venta y suministro a menores de edad.

7. No se permitirá el consumo de bebidas alcohólicas en los establecimientos destinados a la dispensación de productos alimentarios no destinados a consumo inmediato.

Artículo 19. Acceso de menores a locales.

1. Salvo lo dispuesto en el párrafo siguiente, queda prohibida la entrada de menores de dieciséis años en discotecas, salas de fiesta y establecimientos similares, en los que se venda o facilite el consumo de bebidas alcohólicas.

2. Estos establecimientos podrán organizar sesiones especiales para menores, con horarios y señalización diferenciada y que no podrán tener continuidad horaria con la venta de bebidas alcohólicas, retirándose en estos periodos la exhibición y publicidad de bebidas alcohólicas y tabaco.

CAPÍTULO III

DE LAS LIMITACIONES A LA VENTA Y CONSUMO DE TABACO

Artículo 20. Limitaciones a la venta.

1. No se permitirá la venta ni el suministro de tabaco, ni de productos que le imiten o induzcan al hábito de fumar y sean nocivos para la salud, a los menores de dieciséis años en el territorio de la Comunidad Valenciana.

2. La venta y suministro de tabaco a máquinas automáticas solo podrá realizarse en establecimientos cerrados, haciéndose constar en su superficie frontal la prohibición que tienen los menores de dieciséis años de adquirir tabaco, y a la vista de una persona encargada de que se cumpla la citada prohibición.

3. No estará permitido la venta y suministro de tabaco en los lugares que se señalan en el artículo 18 párrafo 3.

Artículo 21. Limitaciones al consumo.

- 1. No se puede fumar en los siguientes lugares:
 - a) Centros y servicios sanitarios, sociosanitarios, de Servicios Sociales, centros infantiles y juveniles de esparcimiento y ocio, ni en centros de enseñanza de cualquier nivel.
 - b) Instalaciones deportivas cerradas.
 - c) Salas de teatro, cines y auditorios.
 - d) Estudios de radio y televisión destinados al público.
 - e) Dependencias de la Administración Pública destinadas a la atención directa al público.
 - f) Grandes superficies comerciales.
 - g) Galerías comerciales.
 - h) Museos, salas de lectura, de exposiciones y de conferencias.

- i) Àrees laborals on treballen dones embarassades.
- j) Qualsevol mitjà de transport col·lectiu, en trajectes que recorreguen exclusivament el territori de la Comunitat Valenciana, tant urbans com interurbans.
- k) Els locals en què s'elaboren, transformen, manipulen, preparen o venguen aliments.
- l) Els espais tancats d'ús general i públic de les estacions d'autocar, de metro i ferrocarril i dels aeroports i ports d'interés general.
- m) Amb caràcter general, en ascensors i altres recintes d'espai reduït i de ventilació escassa, destinats a l'ús de diverses persones, tant en instal·lacions públiques com privades.
- n) Els llocs similars als establits en aquest apartat i que es determinen reglamentàriament.

2. En tots els llocs, locals o zones esmentades en l'apartat precedent estarà convenientment senyalitzat en la forma en què es determine reglamentàriament, i la direcció de cada centre habilitarà les sales de fumadors oportunes. En els rètols senyalitzadors es farà constar expressament l'avertència que fumar perjudica seriosament la salut del fumador actiu i passiu.

Article 22. Dret preferent.

En cas de conflicte, i en atenció a la promoció i defensa de la salut, el dret dels no fumadors, en les circumstàncies en què pugues veure's afectat pel consum de tabac, prevaldrà sobre el dret a fumar.

CAPÍTOL IV

ESTUPEFAENTS I PSICÒTROPES

Article 23. Informació.

La Conselleria de Sanitat i Consum elaborarà i proporcionarà informació actualitzada als usuaris i professionals dels serveis sanitaris sobre la utilització a la Comunitat Valenciana de substàncies estupefaents o psicòtrops i altres fàrmacs psicoactius i medicaments capaços de produir dependències.

Article 24. Control de la prescripció i de la dispensació.

1. La Conselleria de Sanitat i Consum prestarà especial interès en el control de la producció, prescripció i dispensació de substàncies estupefaents i psicòtrops, dins del marc legislatiu vigent.

2. La prescripció de fàrmacs estupefaents i psicòtrops haurà de requerir, en tot cas, l'autorització prèvia del facultatiu o centre prescriptor, per part de les autoritats sanitàries, i se sotmetrà al control i inspecció d'aquestes.

3. Es prohibeix la prescripció de substàncies estupefaents i psicòtrops quan no estiguera justificada, de manera objectiva, la seua finalitat terapèutica.

CAPÍTOL V

ALTRES MESURES

Article 25. Tabaquisme.

La Conselleria de Sanitat i Consum promourà la informació i assistència, en el marc del Servei Valencià de Salut, a les persones que presenten afeccions psicoorgàniques per dependència al tabac.

- i) Áreas laborales donde trabajen mujeres embarazadas.
- j) Cualquier medio de transporte colectivo, en trayectos que recorran exclusivamente el territorio de la Comunidad Valenciana, tanto urbano como interurbanos.
- k) Los locales en los que se elaboren, transformen, manipulen, preparen o vendan alimentos.
- l) Los espacios cerrados de uso general y público de las estaciones de autocar, de metro y ferrocarril y de los aeropuertos y puertos de interés general.
- m) Con carácter general, en ascensores y otros recintos pequeños de escasa ventilación, destinados al uso por varias personas, tanto en instalaciones públicas como privadas.
- n) Los lugares similares a los establecidos en este apartado y que se determinen reglamentariamente.

2. En todos los lugares, locales o zonas aludidas en el párrafo precedente estará convenientemente señalizado en la forma en que se determine reglamentariamente, habilitándose por la dirección de cada centro las oportunas salas de fumadores. En los rótulos señalizadores se hará constar expresamente la advertencia de que fumar perjudica seriamente la salud del fumador activo y pasivo.

Artículo 22. Derecho preferente.

En caso de conflicto, y en atención a la promoción y defensa de la salud, el derecho de los no fumadores, en las circunstancias en las que pueda verse afectado por el consumo de tabaco, prevalecerá sobre el derecho a fumar.

CAPÍTULO IV

ESTUPEFACIENTES Y PSICOTROPÓS

Artículo 23. Información.

La Conselleria de Sanidad y Consumo elaborará y proporcionará información actualizada a los usuarios y profesionales de los servicios sanitarios sobre la utilización en la Comunidad Valenciana de sustancias estupefacientes o psicótropas y demás fármacos psicoactivos y medicamentos capaces de producir dependencias.

Artículo 24. Control de la prescripción y dispensación.

1. La Conselleria de Sanidad y Consumo prestará especial interès en el control de la producción, prescripción y dispensación de sustancias estupefacientes y psicótropas, dentro del marco legislativo vigente.

2. La prescripción de fármacos estupefacientes y psicótropos deberá requerir, en todo caso, autorización previa del facultativo o centro prescriptor, por parte de las autoridades sanitarias, sometiéndose al control e inspección de éstas.

3. Se prohíbe la prescripción de sustancias estupefacientes y psicótropas cuando no estuviera justificada, de modo objetivo, su finalidad terapéutica.

CAPÍTULO V

OTRAS MEDIDAS

Artículo 25. Tabaquismo.

La Conselleria de Sanidad y Consumo promoverá la información y asistencia, en el marco del Servicio Valenciano de Salud, a las personas que presenten afecciones psicoorgánicas por dependencia al tabaco.

Article 26. Inhalants i coles.

1. Es prohibeix la venda a menors d'edat de coles i altres substàncies o productes químics industrials inhalants de venda autoritzada que puguin produir efectes nocius per a la salut i que creen dependència o produïsquen efectes euforitzants o depressius.

2. El Govern Valencià determinarà reglamentàriament la relació de productes a què es refereix l'apartat anterior.

Article 27. Substàncies d'abús en l'esport.

1. Es prohibeix la prescripció i dispensació de fàrmacs, per a la pràctica esportiva, quan el seu ús no estiguera justificat per necessitats terapèutiques objectives.

2. El Govern Valencià adoptarà les mesures apropiades, en el marc de les seues competències, per a eliminar l'ús de drogues estimulants del rendiment físic en la pràctica esportiva i, en especial, d'aquelles l'ús i/o abús de les quals comporten un risc greu per a la salut.

Article 28. Joc patològic.

El joc patològic, com a trastorn addictiu institucionalitzat de naturalesa no tòxica, mereixerà especial interès per part dels sistemes educatiu, sanitari i social, i es fomentarà la informació a tots els col·lectius socials sobre la potencialitat addictiva dels jocs d'atzar.

TÍTOL IV**L'ORGANITZACIÓ I LA PARTICIPACIÓ SOCIAL****CAPÍTOL I****EL PLA AUTONÒMIC SOBRE DROGODEPENDÈNCIES I ALTRES TRASTORNS ADDICTIUS****Article 29. Naturalesa i característiques.**

1. El Pla Autonòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius és un instrument per a la planificació i l'ordenació de recursos, objectius i actuacions en matèria de drogodependències, que es desenvolupen en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana.

2. El Pla Autonòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius serà vinculant per a totes les administracions públiques i institucions privades que desenvolupen les seues actuacions a la Comunitat Valenciana.

Article 30. Contingut del Pla Autonòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius.

El Pla Autonòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius inclourà en la seua redacció, almenys, els següents punts:

a) Caracterització del problema, aproximació epidemiològica al consum de drogues i altres trastorns addictius a la Comunitat Valenciana i la seua transcendència socio-cultural, sanitària i econòmica.

b) Objectius generals i específics per àrees d'intervenció i activitats per a aconseguir-los.

c) Criteris bàsics d'actuació.

Artículo 26. Inhalables y colas.

1. Se prohíbe la venta a menores de edad de colas y otras sustancias o productos químicos industriales inhalables de venta autorizada que puedan producir efectos nocivos para la salud y creen dependencia o produzcan efectos euforizantes o depresivos.

2. El Gobierno Valenciano determinará reglamentariamente la relación de productos a que se refiere el apartado anterior.

Artículo 27. Sustancias de abuso en el deporte.

1. Se prohíbe la prescripción y dispensación de fármacos, para la práctica deportiva, cuando su uso no estuviera justificado por necesidades terapéuticas objetivas.

2. El Gobierno Valenciano adoptará las medidas apropiadas, en el marco de sus competencias, para eliminar el uso de drogas estimulantes del rendimiento físico en la práctica deportiva y, en especial, de aquellas cuyo uso y/o abuso entrañen grave riesgo para la salud.

Artículo 28. Juego patológico.

El juego patológico, como trastorno adictivo institucionalizado de naturaleza no tóxica, merecerá especial interés por parte de los sistemas educativo, sanitario y social, fomentándose la información a todos los colectivos sociales sobre la potencialidad adictiva de los juegos de azar.

TÍTULO IV**DE LA ORGANIZACIÓN Y PARTICIPACIÓN SOCIAL****CAPÍTULO I****DEL PLAN AUTONÓMICO SOBRE DROGODEPENDENCIAS Y OTROS TRASTORNOS ADICTIVOS****Artículo 29. Naturaleza y características.**

1. El Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos es un instrumento para la planificación y ordenación de recursos, objetivos y actuaciones en materia de drogodependencias, que se desarrollen en el ámbito territorial de la Comunidad Valenciana.

2. El Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos será vinculante para todas las Administraciones Públicas e instituciones privadas que desarrollen sus actuaciones en la Comunidad Valenciana.

Artículo 30. Contenido del Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos.

El Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos contemplará en su redacción, al menos, los siguientes extremos:

a) Caracterización del problema, aproximación epidemiológica al consumo de drogas y otros trastornos adictivos en la Comunidad Valenciana y su transcendencia socio-cultural, sanitaria y económica.

b) Objetivos generales y específicos por áreas de intervención y actividades para la consecución de los mismos.

c) Criterios básicos de actuación.

d) Definició del sistema i prestacions assistencials a persones amb trastorns addictius de qualsevol naturalesa, com també al seu entorn familiar.

e) Ordenació i coordinació entre les diferents administracions públiques de la Comunitat Valenciana, entitats privades i organitzacions sense finalitat lucrativa.

f) Paràmetres de seguiment i control i mecanismes d'avaluació de les actuacions.

Article 31. Elaboració i aprovació del pla.

1. L'elaboració del Pla Autòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius correspon al Comissionat del Govern Valencià en matèria de Drogodependències, adscrit a la Conselleria de Sanitat i Consum, que en farà la redacció d'acord amb les directrius que hagen estat establides per la Comissió Interdepartamental de Drogodependències i Altres Trastorns Addictius.

2. En l'elaboració del pla es tindran en compte les propostes i consideracions formulades pel Consell Assessor en Drogodependències i Altres Trastorns Addictius de la Generalitat Valenciana.

3. El Pla Autòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius serà aprovat pel Govern Valencià, a proposta del conseller de Sanitat i Consum.

CAPÍTOL II

LA COORDINACIÓ INSTITUCIONAL

Article 32. Estructures politicoadministratives.

Per a la planificació, ordenació, coordinació, seguiment, control i avaluació de les actuacions que preveu aquesta llei i el Pla Autòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, es constitueixen les estructures politicoadministratives següents:

- a) Comissió Interdepartamental.
- b) Comissió Executiva.
- c) Comissionat del Govern Valencià en Matèria de Drogodependències.

Article 33. Comissió Interdepartamental.

1. En el si de l'administració de la Generalitat Valenciana es constituirà una Comissió Interdepartamental en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, com a òrgan col·legiat, adscrit a la Conselleria de Presidència, presidida pel president de la Generalitat Valenciana i composta per representants de tots els departaments i òrgans de la Generalitat Valenciana relacionats amb la matèria, així com els de l'administració local implicats.

2. Serà funció de la Comissió Interdepartamental establir els criteris de coordinació, avaluació i seguiment de les actuacions que es desenvolupen en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, a l'empara del que estableix aquesta llei.

3. La seua organització i el seu règim de funcionament es determinaran reglamentàriament.

Article 34. Comissió Executiva.

1. A la Comissió Executiva en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, com a òrgan col·legiat adscrit a la Conselleria de Presidència, li correspon la

d) Definición del sistema y prestaciones asistenciales a personas con trastornos adictivos de cualquier naturaleza, así como a su entorno familiar.

e) Ordenación y coordinación entre las distintas Administraciones Públicas de la Comunidad Valenciana, entidades privadas y organizaciones sin ánimo de lucro.

f) Parámetros de seguimiento y control y mecanismos de evaluación de las actuaciones.

Artículo 31. Elaboración y aprobación del Plan.

1. La elaboración del Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos corresponde al Comisionado del Gobierno Valenciano en materia de Drogodependencias, adscrito a la Conselleria de Sanidad y Consumo, que procederá a su redacción de conformidad con las directrices que hayan sido establecidas por la Comisión Interdepartamental de Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos.

2. En la elaboración del Plan se tendrán en cuenta las propuestas y consideraciones formuladas por el Consejo Asesor en Drogodependencias y otros Trastornos Adictivos de la Generalitat Valenciana.

3. El Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos será aprobado por el Gobierno Valenciano, a propuesta del Conseller de Sanidad y Consumo.

CAPÍTULO II

DE LA COORDINACIÓN INSTITUCIONAL

Artículo 32. Estructuras político-administrativas.

Para la planificación, ordenación, coordinación, seguimiento, control y evaluación de las actuaciones contempladas en esta Ley y en el Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos, se constituyen las siguientes estructuras político-administrativas:

- a) Comisión Interdepartamental.
- b) Comisión Ejecutiva.
- c) Comisionado del Gobierno Valenciano en materia de Drogodependencias.

Artículo 33. Comisión Interdepartamental.

1. En el seno de la Administración de la Generalitat Valenciana se constituirá una Comisión Interdepartamental en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, como órgano colegiado adscrito a la Conselleria de Presidencia, presidida por el Presidente de la Generalitat Valenciana y compuesta por representantes de todos los departamentos y órganos de la Generalitat Valenciana relacionados con la materia, así como los de la Administración Local implicados.

2. Será función de la Comisión Interdepartamental establecer los criterios de coordinación, evaluación y seguimiento de las actuaciones que se desarrollen en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, al amparo de lo establecido en esta Ley.

3. Su organización y régimen de funcionamiento se determinarán reglamentariamente.

Artículo 34. Comisión Ejecutiva.

1. A la Comisión Ejecutiva en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, como órgano colegiado adscrito a la Conselleria de Presidencia, le corresponde la

implementació, avaluació i supervisió dels actes i acords adoptats pel Govern Valencià o la Comissió Interdepartamental.

2. Serà funció de la Comissió Executiva la implementació dels acords adoptats per la Comissió Interdepartamental en relació al compliment del Pla Autonòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, en l'àmbit de les conselleries corresponents.

3. La seua organització i el seu règim de funcionament es determinaran reglamentàriament.

Article 35. *Comissionat del Govern Valencià en Matèria de Drogodependències.*

1. El Comissionat del Govern Valencià en Matèria de Drogodependències és l'òrgan unipersonal d'assessorament, coordinació i control de les actuacions que, en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, es desenvolupen en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana i de gestió dels recursos destinats específicament a aquest fi.

2. El comissionat quedarà adscrit a la Conselleria de Sanitat i Consum, amb rang de director general, i serà designat i separat lliurement pel Govern Valencià.

3. Per a l'exercici de les seues competències, el comissionat estarà dotat d'una Secretaria Tècnica. El desenvolupament de les funcions del Comissionat, i també els mitjans materials i humans de la Secretaria Tècnica, es determinaran reglamentàriament.

4. Si les necessitats ho requereixen, i en funció de les àrees territorials vigents en sanitat i serveis socials, s'establiran comissions de participació i coordinació, les característiques, composició, funcions i règim de funcionament es determinaran reglamentàriament.

CAPÍTOL III

LA PARTICIPACIÓ SOCIAL I EL VOLUNTARIAT

Article 36. *Consell Assessor.*

1. Es constituirà un Consell Assessor de la Generalitat Valenciana en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, com a òrgan col·legiat de caràcter consultiu, que quedarà adscrit a la Conselleria de Sanitat i Consum, en el qual estaran representats les administracions públiques, les organitzacions no governamentals que treballen en la matèria, les universitats, les centrals sindicals, les organitzacions empresarials i els col·legis professionals, amb l'objecte de promoure la participació de la comunitat i afavorir la coordinació i racionalització en la utilització de recursos.

2. Les seues característiques, la composició, les funcions i el règim de funcionament es determinaran reglamentàriament.

Article 37. *Iniciativa social.*

1. Els centres i serveis d'atenció i prevenció de les drogodependències de naturalesa privada podran subscriure, d'acord amb la legislació vigent, contractes i convenis de col·laboració i obtenir subvencions per a la prestació de serveis en matèria de drogodependències, sempre que complisquen els requisits següents:

a) Estar les entitats legalment constituïdes i inscrites en els registres corresponents, així com acreditades per a la

implementación, evaluación y supervisión de los actos y acuerdos adoptados por el Gobierno Valenciano o la Comisión Interdepartamental.

2. Será función de la Comisión Ejecutiva la implementación de los acuerdos adoptados por la Comisión Interdepartamental en relación con el cumplimiento del Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos, en el ámbito de las correspondientes Consellerías.

3. Su organización y régimen de funcionamiento se determinarán reglamentariamente.

Artículo 35. *Comisionado del Gobierno Valenciano en materia de Drogodependencias.*

1. El Comisionado del Gobierno Valenciano en materia de Drogodependencias es el órgano unipersonal de asesoramiento, coordinación y control de las actuaciones que, en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, se desarrollen en el ámbito territorial de la Comunidad Valenciana y de gestión de los recursos destinados específicamente a este fin.

2. El Comisionado quedará adscrito a la Conselleria de Sanidad y Consumo, con rango de Director General, y será designado y separado libremente por el Gobierno Valenciano.

3. Para el ejercicio de sus competencias, el Comisionado estará dotado de una Secretaría Técnica. El desarrollo de las funciones del Comisionado, así como los medios materiales y humanos de la Secretaría Técnica, se determinarán reglamentariamente.

4. Si las necesidades lo requieren, y en función de las áreas territoriales vigentes en sanidad y servicios sociales, se establecerán Comisiones de Participación y Coordinación, cuyas características, composición, funciones y régimen de funcionamiento se determinarán reglamentariamente.

CAPÍTULO III

DE LA PARTICIPACIÓN SOCIAL Y DEL VOLUNTARIADO

Artículo 36. *Consejo Asesor.*

1. Se constituirá un Consejo Asesor de la Generalitat Valenciana en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, como órgano colegiado de carácter consultivo, que quedará adscrito a la Conselleria de Sanidad y Consumo, en el que estarán representados las Administraciones Públicas, las Organizaciones No Gubernamentales que trabajen en la materia, las Universidades, las centrales sindicales, las organizaciones empresariales y los colegios profesionales, con el objeto de promover la participación de la comunidad y favorecer la coordinación y racionalización en la utilización de recursos.

2. Sus características, composición, funciones y régimen de funcionamiento se determinarán reglamentariamente.

Artículo 37. *Iniciativa social.*

1. Los centros y servicios de atención y prevención de las drogodependencias de naturaleza privada podrán suscribir, de conformidad con la legislación vigente, contratos y convenios de colaboración y obtener subvenciones para la prestación de servicios en materia de drogodependencias, siempre que cumplan los requisitos siguientes:

a) Estar las entidades legalmente constituidas e inscritas en los registros correspondientes, así como acreditadas para

prestació de serveis en matèria de drogodependències i/o trastorns addictius.

b) Adequació a les normes i programació de l'administració.

c) Sotmetiment dels seus programes i de la destinació de les subvencions als òrgans de control i inspecció de l'administració.

d) Garantia de democràcia interna en la composició i el funcionament dels seus òrgans de govern.

2. Per a la celebració de concerts i convenis de col·laboració tindran una consideració preferent les entitats i institucions sense finalitat lucrativa.

3. Seran àmbits d'actuació preferent de la iniciativa social:

a) Conscienciació social i informació.

b) Prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius en l'àmbit comunitari i laboral.

c) Incorporació social.

d) Investigació.

Article 38. *Associacions d'autoajuda.*

Les administracions públiques donaran suport, mitjançant subvencions o altres ajudes econòmiques, al foment i desenvolupament d'associacions d'autoajuda, degudament legalitzades, sempre que complisquen els criteris generals d'actuació del Pla Autòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius.

Article 39. *Voluntariat.*

Les administracions públiques i les entitats i institucions sense finalitat lucrativa fomentaran, d'acord amb la legislació vigent, la participació del voluntariat social en les actuacions de prevenció, assistència i incorporació social del malalt que patisca qualsevol tipus de trastorn addictiu inclòs específicament en el Pla Autòmic. Aquesta participació no podrà ser retribuïda econòmicament.

CAPÍTOL IV

LA FORMACIÓ, LA INVESTIGACIÓ I LA DOCUMENTACIÓ

Article 40. *La formació en drogodependències i altres trastorns addictius.*

1. El Govern Valencià, en col·laboració amb els col·legis professionals, sindicats i organitzacions empresarials, determinarà accions formatives interdisciplinars del personal sanitari, de serveis socials, educadors, forces i cossos de seguretat de l'estat, policia municipal i autònoma, i qualsevol altre personal de l'activitat professional del qual es relacione, directa o indirectament, amb les drogodependències i altres trastorns addictius.

2. Igualment, es fomentarà la formació especialitzada en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, des del disseny i implementació de programes específics de formació postgraduada en els diversos instituts de formació de la Generalitat Valenciana.

Article 41. *La investigació i la documentació.*

1. El Govern Valencià promourà:

a) Enquestes periòdiques i estudis epidemiològics, sani-

la prestación de servicios en materia de drogodependencias y/u otros trastornos adictivos.

b) Adecuación a las normas y programación de la Administración.

c) Sometimiento de sus programas y del destino de las subvenciones a los órganos de control e inspección de la Administración.

d) Garantía de democracia interna en la composición y funcionamiento de sus órganos de gobierno.

2. Para la celebración de conciertos y convenios de colaboración tendrán una consideración preferente las entidades e instituciones sin finalidad lucrativa.

3. Serán ámbitos de actuación preferente de la iniciativa social:

a) Concienciación social e información.

b) Prevención de las drogodependencias y otros trastornos adictivos en el ámbito comunitario y laboral.

c) Incorporación social.

d) Investigación.

Artículo 38. *Asociaciones de autoayuda.*

Las Administraciones Públicas apoyarán, mediante subvenciones u otras ayudas económicas, el fomento y desarrollo de asociaciones de autoayuda, debidamente legalizadas, siempre que cumplieran con los criterios generales de actuación del Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos.

Artículo 39. *Voluntariado.*

Las Administraciones Públicas y las entidades e instituciones sin finalidad lucrativa fomentarán, de conformidad con la legislación vigente, la participación del voluntariado social en las actuaciones de prevención, asistencia e incorporación social del enfermo que padeciera cualquier tipo de trastorno adictivo incluido específicamente en el Plan Autonómico. Esta participación no podrá ser retribuida económicamente.

CAPÍTULO IV

DE LA FORMACIÓN, INVESTIGACIÓN Y DOCUMENTACIÓN

Artículo 40. *De la formación en drogodependencias y otros trastornos adictivos.*

1. El Gobierno Valenciano, en colaboración con los Colegios Profesionales, Sindicatos y Organizaciones Empresariales, determinará acciones formativas interdisciplinarias del personal sanitario, de Servicios Sociales, educadores, Fuerzas y Cuerpos de Seguridad del Estado, Policía Municipal y Autónoma, y cualquier otro personal cuya actividad profesional se relacione, directa o indirectamente, con las drogodependencias y otros trastornos adictivos.

2. Igualmente, se fomentará la formación especializada en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, desde el diseño e implementación de programas específicos de formación postgraduada en los distintos institutos de formación de la Generalitat Valenciana.

Artículo 41. *De la investigación y documentación.*

1. El Gobierno Valenciano promoverá:

a) Encuestas periódicas y estudios epidemiológicos, sa-

taris, econòmics i socials per a conèixer la incidència, prevalença i problemàtica de les drogodependències a la Comunitat Valenciana.

b) Línies d'investigació, bàsica i aplicada, en l'àmbit de les drogodependències i la formació relacionada amb la problemàtica social, sanitària i econòmica sobre el fenomen.

c) Centres i serveis de documentació sobre dependències, oberts a totes les entitats públiques i privades, com també professionals dedicats a l'estudi, la investigació i l'atenció en aquesta àrea.

2. Per a coadjuvar a la realització de les actuacions establides en aquest article, el Govern Valencià formalitzarà convenis de col·laboració, als quals tindran accés preferent les universitats de la Comunitat Valenciana.

3. Amb la finalitat de fomentar l'estudi i la investigació en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, la Generalitat Valenciana podrà promoure la creació d'entitats de dret públic, fundacions o altres institucions sense finalitat lucrativa que tingueren, com a objectiu prioritari d'actuació, la investigació de les drogodependències i altres trastorns addictius.

TÍTOL V

LES COMPETÈNCIES DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Article 42. Competències del Govern Valencià.

Sense perjudici de les altres competències que l'ordenament jurídic vigent li atribueix i en el marc d'aquestes, correspon al Govern Valencià:

a) L'establiment de la política en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius per a la Comunitat Valenciana.

b) L'aprovació del Pla Autonòmic sobre Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

c) L'aprovació de les estructures politicoadministratives en matèria de drogodependències i la seua organització i règim de funcionament.

d) L'aprovació de la normativa d'autorització d'obertura i funcionament i d'acreditació de centres i serveis d'atenció i prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius.

e) L'aprovació, modificació i revisió de les tarifes per a la prestació i concertació de serveis que puguin establir-se amb institucions públiques i privades, en els termes que reglamentàriament s'establisca.

f) La inspecció dels establiments on es venen begudes alcohòliques i tabac i dels altres llocs on aquesta llei en limita la publicitat i promoció i en prohibeix el subministrament i el consum.

g) L'exercici de la potestat sancionadora en els termes previstos en aquesta llei.

h) Adoptar, en col·laboració amb altres administracions públiques, totes aquelles mesures que calguen per a assegurar el compliment del que estableix aquesta llei.

Article 43. Competències dels ajuntaments.

1. Sense perjudici de les altres competències que l'ordenament vigent els atribueix i en el marc d'aquestes, correspon als ajuntaments de la Comunitat Valenciana, en el seu àmbit territorial:

nitarios, económicos y sociales para conocer la incidencia, prevalencia y problemática de las drogodependencias en la Comunidad Valenciana.

b) Líneas de investigación, básica y aplicada, en el ámbito de las drogodependencias y la formación relacionada con la problemática social, sanitaria y económica sobre el fenómeno.

c) Centros y servicios de documentación sobre dependencias, abiertos a todas las entidades públicas y privadas, así como profesionales dedicados al estudio, investigación y atención en este área.

2. Para coadyuvar a la realización de las actuaciones establecidas en este artículo el Gobierno Valenciano formalizará convenios de colaboración, a los cuales tendrán acceso preferente las Universidades de la Comunidad Valenciana.

3. Con objeto de fomentar el estudio y la investigación en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, la Generalitat Valenciana podrá promover la creación de entidades de derecho público, fundaciones u otras instituciones sin ánimo de lucro que tuvieran, como objetivo prioritario de actuación, la investigación de las drogodependencias y otros trastornos adictivos.

TÍTULO V

DE LAS COMPETENCIAS DE LAS ADMINISTRACIONES PÚBLICAS

Artículo 42. Competencias del Gobierno Valenciano.

Sin perjuicio de las demás competencias que el ordenamiento jurídico vigente le atribuye y en el marco de las mismas, corresponde al Gobierno Valenciano:

a) El establecimiento de la política en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos para la Comunidad Valenciana.

b) La aprobación del Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos.

c) La aprobación de las estructuras político-administrativas en materia de drogodependencias, así como su organización y régimen de funcionamiento.

d) La aprobación de la normativa de autorización de apertura y funcionamiento y de acreditación de centros y servicios de atención y prevención de las drogodependencias y otros trastornos adictivos.

e) La aprobación, modificación y revisión de las tarifas para la prestación y concertación de servicios que puedan establecerse con instituciones públicas y privadas, en los términos que reglamentariamente se establezca.

f) La inspección de los establecimientos donde se vendan bebidas alcohólicas y tabaco y de los demás lugares donde esta Ley limita su publicidad y promoción y prohíbe su suministro y consumo.

g) El ejercicio de la potestad sancionadora en los términos previstos en esta Ley.

h) Adoptar, en colaboración con otras Administraciones Públicas, todas aquellas medidas que fueran precisas para asegurar el cumplimiento de lo establecido en esta Ley.

Artículo 43. Competencias de los Ayuntamientos.

1. Sin perjuicio de las demás competencias que el ordenamiento vigente les atribuye y en el marco de las mismas, corresponde a los Ayuntamientos de la Comunidad Valenciana, en su ámbito territorial:

a) L'establiment dels criteris que regulen la localització, distància i característiques que hauran de reunir els establiments on se subministre, venga, dispense o consumisquen begudes alcohòliques i tabac, i també la vigilància i el control d'aquests.

b) L'atorgament de la llicència d'obertura als establiments esmentats en l'apartat anterior.

c) Vetlar, en el marc de les seues competències, pel compliment de les diferents mesures de control que estableix el títol III d'aquesta llei, especialment en les dependències municipals.

d) Adoptar les mesures cautelars dirigides a assegurar el compliment d'aquesta llei.

e) Exercir la potestat sancionadora en els termes establits en aquesta llei.

2. A més de les assenyalades en el punt anterior, els ajuntaments de municipis de més de 20.000 habitants de la Comunitat Valenciana tenen les següents competències i responsabilitats mínimes:

a) L'aprovació i execució del pla municipal sobre drogodependències, elaborat en coordinació i de conformitat amb els criteris establits en el Pla Autonòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, que incloguen programes de prevenció i incorporació social, com també d'informació, assessorament i motivació de drogodependents a través dels Serveis Socials Generals i Especialitzats.

b) La coordinació dels programes de prevenció i reinserció social que es desenvolupen exclusivament en l'àmbit del seu municipi.

c) El foment de la participació social i el suport de les institucions sense finalitat lucrativa que en el municipi desenvolupen les actuacions previstes en el pla municipal sobre drogodependències.

Article 44. Competències de les diputacions provincials.

Sense perjudici de les altres competències que l'ordenament vigent els atribueix i en el marc d'aquestes, correspon a les diputacions provincials de la Comunitat Valenciana exercir en el seu àmbit territorial les competències i responsabilitats mínimes següents:

a) L'aprovació dels plans provincials elaborats en coordinació i de conformitat amb els criteris establits pel Pla Autonòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, que incloguen programes de prevenció i incorporació social, com també d'informació, assessorament i motivació de drogodependents a través dels Serveis Socials Generals i Especialitzats.

En qualsevol cas, l'elaboració dels plans provincials sobre drogodependències ha d'assegurar, mitjançant la coordinació dels serveis dels ajuntaments de menys de 20.000 habitants, la prestació integral i adequada en la totalitat del territorial provincial de les competències i responsabilitats mínimes establides en l'apartat 2 de l'article 43.

b) El suport tècnic i econòmic en matèria de drogodependències als ajuntaments de menys de 20.000 habitants, especialment als de menor capacitat econòmica i de gestió.

a) El establecimiento de los criterios que regulen la localización, distancia y características que deberán reunir los establecimientos donde se suministre, venda, dispense o consuman bebidas alcohólicas y tabaco, así como la vigilancia y control de los mismos.

b) El otorgamiento de la licencia de apertura a los establecimientos mencionados en el apartado anterior.

c) Velar, en el marco de sus competencias, por el cumplimiento de las diferentes medidas de control que establece el título III de esta Ley, especialmente en las dependencias municipales.

d) Adoptar las medidas cautelares dirigidas a asegurar el cumplimiento de lo establecido en esta Ley.

e) Ejercer la potestad sancionadora en los términos establecidos en esta Ley.

2. Además de las señaladas en el punto anterior, los Ayuntamientos de más de 20.000 habitantes de la Comunidad Valenciana tienen las siguientes competencias y responsabilidades mínimas:

a) La aprobación y ejecución del Plan Municipal sobre Drogodependencias, elaborado en coordinación y de conformidad con los criterios establecidos el Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos, que incluya programas de prevención e incorporación social, así como de información, asesoramiento y motivación de drogodependientes a través de los Servicios Sociales Generales y Especializados.

b) La coordinación de los programas de prevención y reinserción social que se desarrollen exclusivamente en el ámbito de su Municipio.

c) El fomento de la participación social y el apoyo de las instituciones sin ánimo de lucro que en el Municipio desarrollen las actuaciones previstas en el Plan Municipal sobre Drogodependencias.

Artículo 44. Competencias de las Diputaciones Provinciales.

Sin perjuicio de las demás competencias que el ordenamiento vigente les atribuye y en el marco de las mismas, corresponde a las Diputaciones Provinciales de la Comunidad Valenciana desempeñar en su ámbito territorial las siguientes competencias y responsabilidades mínimas:

a) La aprobación de los Planes Provinciales elaborados en coordinación y de conformidad con los criterios establecidos el Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos, que incluyan programas de prevención e incorporación social, así como de información, asesoramiento y motivación de drogodependientes a través de los Servicios Sociales Generales y Especializados.

En cualquier caso, la elaboración de los Planes Provinciales sobre Drogodependencias debe asegurar, mediante la coordinación de los servicios de los Ayuntamientos de menos de 20.000 habitantes, la prestación integral y adecuada en la totalidad del territorial provincial de las competencias y responsabilidades mínimas establecidas en el apartado 2 del artículo 43.

b) El apoyo técnico y económico en materia de drogodependencias a los Ayuntamientos de menos de 20.000 habitantes, especialmente a los de menor capacidad económica y de gestión.

TÍTOL VI**EL FINANÇAMENT DE LES ACTUACIONS****Article 45.** *El finançament de la Generalitat Valenciana.*

1. Els pressupostos dels diferents departaments del Govern Valencià i dels seus organismes autònoms hauran de preveure anualment i de forma diferenciada les partides pressupostàries que corresponguen per al finançament de les actuacions previstes en aquesta llei i en el Pla Autòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius i que siguen de la seua competència.

2. D'acord amb el que estableix l'article 37 del Decret Legislatiu de 26 de juny de 1991, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei d'Hisenda Pública de la Generalitat Valenciana, la dotació pressupostària mínima que s'ha d'incloure en el pressupost de despesa per al desenvolupament de les actuacions previstes en aquesta llei a què fa referència l'apartat 1 d'aquest article, podrà incrementar-se amb la quantia de les sancions econòmiques previstes en l'article 52 d'aquesta llei en el cas en què es produïsqen, i quedaran afectats aquests ingressos a la prevenció, l'assistència i la incorporació social de drogodependents.

Article 46. *El finançament de les corporacions locals.*

1. Les diputacions provincials i els ajuntaments de més de 20.000 habitants que desitgen obtenir finançament dels pressupostos de la Generalitat Valenciana per al desenvolupament de les actuacions de la seua competència que estableix aquesta llei, estaran obligades a disposar d'un pla municipal o provincial sobre drogodependències, convenientment aprovat, i consignaran en els pressupostos respectius, de forma clarament diferenciada, els crèdits específics destinats a aquesta finalitat.

2. El finançament que el Govern Valencià destine a les corporacions locals serà com a màxim de la mateixa quantia que l'executat l'any anterior per aquesta per al desenvolupament de les actuacions en matèria de drogodependències, de tal manera que el criteri preferent de finançament d'actuacions serà el del grau d'autofinançament d'aquestes per la corporació local.

3. El Govern Valencià podrà establir amb les diputacions provincials i amb els ajuntaments de més de 20.000 habitants convenis de col·laboració que regulen el finançament i les característiques que han de reunir els plans provincials i municipals sobre drogodependències.

TÍTOL VII**EL RÈGIM SANCIONADOR****CAPÍTOL I****INFRACCIONS****Article 47.** *Règim sancionador.*

1. Constitueixen infraccions a aquesta llei les accions i omissions que es tipifiquen en els articles següents.

2. La comissió d'una infracció serà objecte de la sanció administrativa corresponent, amb la instrucció prèvia de l'expedient sancionador, segons que estableix el Reial Decret 1398/1993, de 4 d'agost, i sense perjudici de les res-

TÍTULO VI**DE LA FINANCIACIÓN DE LAS ACTUACIONES****Artículo 45.** *De la financiación de la Generalitat Valenciana.*

1. Los presupuestos de los distintos departamentos del Gobierno Valenciano y de sus Organismos Autónomos deberán prever anualmente y de forma diferenciada las partidas presupuestaria que correspondan para la financiación de las actuaciones previstas en esta Ley y en el Plan Autómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos y que sean de su competencia.

2. De conformidad con lo establecido en el artículo 37 del Decreto Legislativo de 26 de junio de 1991, del Gobierno Valenciano, por el que se aprobó el Texto Refundido de la Ley de Hacienda Pública de la Generalitat Valenciana, la dotación presupuestaria mínima a incluir en el Presupuesto de Gasto para el desarrollo de las actuaciones previstas en esta Ley a que se refiere el apartado 1 de este artículo podrá incrementarse con la cuantía de las sanciones económicas previstas en el artículo 52 de esta Ley en el caso en el que se produzcan, quedando afectados estos ingresos a la prevención, asistencia e incorporación social de drogodependientes.

Artículo 46. *De la financiación de las Corporaciones Locales.*

1. Las Diputaciones Provinciales y los Ayuntamientos de más de 20.000 habitantes que deseen obtener financiación de los Presupuestos de la Generalitat Valenciana para el desarrollo de las actuaciones de su competencia que establece esta Ley, estarán obligados a disponer de un Plan Municipal o Provincial sobre Drogodependencias, convenientemente aprobado, y a consignar en sus respectivos presupuestos, de forma claramente diferenciada, los créditos específicos destinados a esta finalidad.

2. La financiación que el Gobierno Valenciano destine a las Corporaciones Locales será como máximo de la misma cuantía que la ejecutada el año anterior por ésta para el desarrollo de las actuaciones en materia de drogodependencias, de tal manera que el criterio preferente de financiación de actuaciones será el del grado de autofinanciación de las mismas por la Corporación Local.

3. El Gobierno Valenciano podrá establecer con las Diputaciones Provinciales y con los Ayuntamientos de más de 20.000 habitantes convenios de colaboración que regulen la financiación y características que deban reunir los Planes Provinciales y Municipales sobre Drogodependencias.

TÍTULO VII**DEL RÉGIMEN SANCIONADOR****CAPÍTULO I****INFRACCIONES****Artículo 47.** *Régimen sancionador.*

1. Constituyen infracciones a esta Ley las acciones y omisiones que se tipifican en los artículos siguientes.

2. La comisión de una infracción será objeto de la correspondiente sanción administrativa, previa instrucción del oportuno expediente sancionador, de conformidad con lo establecido en el Real Decreto 1398/1993, de 4 de agosto, y

ponsabilitats civils, penals o d'un altre ordre que hi puguin concórrer.

3. En cap cas es podrà imposar una doble sanció pels mateixos fets i en funció dels mateixos interessos públics protegits, si bé hauran d'exigir-se les altres responsabilitats que es dedueixen d'altres fets o infraccions concurrents.

Article 48. Subjectes responsables.

Són subjectes responsables de la infracció les persones físiques o jurídiques titulars dels centres o empreses en l'àmbit de les quals es produïska aquella. En matèria de publicitat seran també subjectes responsables les agències de publicitat creadores i difusores del missatge.

Article 49. Infraccions.

Es tipifiquen com a infraccions al que disposa aquesta llei:

a) L'incompliment del que estableixen els articles 15 a 21, sobre condicions de publicitat, promoció, venda i consum de begudes alcohòliques, tabac i altres substàncies químiques, sense perjudici de les competències atribuïdes a altres administracions públiques.

b) L'incompliment del que estableixen els articles 24, 26 i 27, relatius a la venda d'inhalants i coles, com també a la prescripció i dispensació de substàncies d'abús en l'esport i de substàncies estupefaents i psicòtropes.

c) La negativa a facilitar informació o a prestar col·laboració als serveis de control o inspecció i el falsejament de la informació subministrada.

d) La resistència, coacció, amenaça, represàlia, desacatament o qualsevol altra forma de pressió o obstrucció sobre les autoritats sanitàries o els seus agents.

e) Dificultar o impedir qualsevol dels drets de les persones drogodependents o amb altres trastorns addictius davant dels sistemes sanitari i de serveis socials.

f) Incomplir les normes relatives a l'autorització d'obertura i funcionament i d'acreditació de centres o serveis d'atenció al drogodependent.

Article 50. Classificació de les infraccions.

1. Les infraccions es classifiquen com a lleus, greus i molt greus, d'acord amb els criteris de risc per a la salut, gravetat de l'alteració social produïda pels fets, quantia del benefici obtingut, grau d'intencionalitat, generalització de la infracció i reincidència.

2. Es qualifiquen com a lleus les infraccions tipificades en l'article 49 quan s'hagen comés per simple negligència i no comporten un perjudici directe per a la salut.

3. Es qualifiquen com a infraccions greus les tipificades en l'article 49 quan no concórrega en la seua comissió les circumstàncies i supòsits previstos en els apartats 2 i 4 d'aquest article. També tindrà la consideració d'infracció greu la reincidència en infraccions lleus.

4. Es qualificaran com a infraccions molt greus la reincidència en infraccions greus, i aquelles altres que, per les seues circumstàncies concurrents, comporten un greu perjudici per a la salut dels usuaris i els supòsits previstos en les lletres c) i d) de l'article 49.

5. Es produeix reincidència quan en comete la infracció el subjecte haguera estat ja sancionat per aqueixa mateixa infracció, o per una altra de gravetat igual o major o per

sin perjuicio de las responsabilidades civiles, penales o de otro orden que puedan concurrir.

3. En ningún caso se podrá imponer una doble sanción por los mismos hechos y en función de los mismos intereses públicos protegidos, si bien deberán exigirse las demás responsabilidades que se deduzcan de otros hechos o infracciones concurrentes.

Artículo 48. Sujetos responsables.

Son sujetos responsables de la infracción las personas físicas o jurídicas titulares de los centros o empresas en cuyo ámbito se produzca aquella. En materia de publicidad serán asimismo sujetos responsables las agencias de publicidad creadoras y difusoras del mensaje.

Artículo 49. Infracciones.

Se tipifican como infracciones a lo dispuesto en la presente Ley:

a) El incumplimiento de lo establecido en los artículos 15 a 21, sobre condiciones de publicidad, promoción, venta y consumo de bebidas alcohólicas, tabaco y otras sustancias químicas, sin perjuicio de las competencias atribuidas a otras Administraciones Públicas.

b) El incumplimiento de lo establecido en los artículos 24, 26 y 27, relativos a la venta de inhalables y colas, así como a la prescripción y dispensación de sustancias de abuso en el deporte y de sustancias estupefacientes y psicótropas.

c) La negativa a facilitar información o a prestar colaboración a los servicios de control o inspección y el falseamiento de la información suministrada.

d) La resistencia, coacción, amenaza, represalia, desacato o cualquier otra forma de presión u obstrucción sobre las autoridades sanitarias o sus agentes.

e) Dificultar o impedir cualquiera de los derechos de las personas drogodependientes o con otros trastornos adictivos ante los sistemas sanitario y de Servicios Sociales.

f) Incumplir las normas relativas a la autorización de apertura y funcionamiento y de acreditación de centros o servicios de atención al drogodependiente.

Artículo 50. Clasificación de las infracciones.

1. Las infracciones se clasifican como leves, graves y muy graves, de acuerdo con los criterios de riesgo para la salud, gravedad de la alteración social producida por los hechos, cuantía del beneficio obtenido, grado de intencionalidad, generalización de la infracción y reincidencia.

2. Se califican como leves las infracciones tipificadas en el artículo 49 cuando se hayan cometido por simple negligencia y no comporten un perjuicio directo para la salud.

3. Se califican como infracciones graves las tipificadas en el artículo 49 cuando no concorra en su comisión las circunstancias y supuestos contemplados en los apartados 2 y 4 de este artículo. También tendrá la consideración de infracción grave la reincidencia en infracciones leves.

4. Se calificarán como infracciones muy graves la reincidencia en infracciones graves y aquellas otras que, por sus circunstancias concurrentes, comporten un grave perjuicio para la salud de los usuarios y los supuestos contemplados en las letras c) y d) del artículo 49.

5. Se produce reincidencia cuando al cometer la infracción el sujeto hubiera sido ya sancionado por esa misma infracción, o por otra de gravedad igual o mayor o por dos o

dos o més infraccions de gravetat inferior, durant els últims dotze mesos.

Article 51. Prescripcions.

1. Les infraccions a les quals es refereix aquesta llei prescriuran a l'any les corresponents a les faltes lleus, als dos anys les corresponents a les faltes greus i als cinc anys les corresponents a les faltes molt greus.

2. El termini de prescripció començarà a comptar a partir del dia en que s'haja comés la infracció i s'interromprà per la iniciació, amb coneixement de l'interessat, del procediment sancionador.

CAPÍTOL II

SANCIONS I COMPETÈNCIES

Article 52. Sancions.

1. Les infraccions a aquesta llei seran sancionades amb multa i, si escau, cessament temporal de l'activitat o tancament de l'establiment, local o empresa.

2. La graduació de les multes s'ajustarà al que segueix:

a) Per infracció lleu, fins a dos milions de pessetes de multa.

b) Per infracció greu, multa de 2.000.001 a 10.000.000 de pessetes, i aquesta quantitat es podrà superar fins al quintuple del valor dels productes o serveis objecte de la infracció.

c) Per infracció molt greu, multa de 10.000.001 a 100.000.000 de pessetes, quantitat que es podrà superar fins al quintuple del valor dels productes o serveis objecte de la infracció.

3. En els casos d'especial gravetat, contumàcia en la repetició de les infraccions i/o transcendència notòria i greu per a la salut, les infraccions greus i molt greus podran sancionar-se amb la suspensió temporal de l'activitat per un màxim de cinc anys o, si escau, amb el tancament de l'empresa o la clausura del servei o establiment.

4. En les infraccions tipificades en aquesta llei podrà acordar-se com a sanció complementària la supressió, cancel·lació o suspensió de qualsevol tipus d'ajuda o subvencions de caràcter financer que el particular o l'entitat infractora haja obtingut o sol·licitat de l'Administració de la Generalitat Valenciana.

5. Quan es tracte d'infraccions en matèria de publicitat, les agències i els mitjans de publicitat o difusió responsables seran exclosos de qualsevol possible contractació amb l'Administració de la Generalitat Valenciana durant un període màxim de dos anys.

Article 53. Graduació de les sancions.

Per a la graduació de les sancions es tindrà en compte, a més de la intencionalitat, reiteració, naturalesa dels perjudicis causats i reincidència, d'acord amb el que estableix la Llei 30/1992, de 26 de novembre, els criteris següents:

- a) L'edat dels afectats.
- b) El nombre de persones afectades.
- c) La graduació de les begudes alcohòliques.
- d) La capacitat de generar addicció de la substància.
- e) El volum de negocis, beneficis obtinguts i posició de l'infractor en el mercat.

más infracciones de gravedad inferior, durante los últimos doce meses.

Artículo 51. Prescripciones.

1. Las infracciones a las que se refiere la presente Ley prescribirán al año las correspondientes a las faltas leves, a los dos años las correspondientes a las faltas graves y a los cinco años las correspondientes a las faltas muy graves.

2. El plazo de prescripción comenzará a contarse a partir del día en el que se haya cometido la infracción y se interrumpirá por la iniciación, con conocimiento del interesado, del procedimiento sancionador.

CAPÍTULO II

SANCIONES Y COMPETENCIAS

Artículo 52. Sanciones.

1. Las infracciones a la presente Ley serán sancionadas con multa y, en su caso, cese temporal de la actividad o cierre del establecimiento, local o empresa.

2. La graduación de las multas se ajustará a lo siguiente:

a) Por infracción leve, multa hasta dos millones de pesetas.

b) Por infracción graves, multa de 2.000.001 a 10.000.000 de pesetas, pudiéndose rebasar esta cantidad hasta el quintuple del valor de los productos o servicios objeto de la infracción.

c) Por infracción muy grave, multa de 10.000.001 a 100.000.000 de pesetas, pudiéndose rebasar esta cantidad hasta el quintuple del valor de los productos o servicios objeto de la infracción.

3. En los casos de especial gravedad, contumacia en la repetición de las infracciones y/o transcendencia notoria y grave para la salud, las infracciones graves y muy graves podrán sancionarse con la suspensión temporal de la actividad por un máximo de cinco años o, en su caso, con el cierre de la empresa o la clausura del servicio o establecimiento.

4. En las infracciones tipificadas en esta Ley podrá acordarse como sanción complementaria la supresión, cancelación o suspensión de cualquier tipo de ayuda o subvenciones de carácter financiero que el particular o la entidad infractora haya obtenido o solicitado de la Administración de la Generalitat Valenciana.

5. Cuando se trate de infracciones en materia de publicidad, las agencias y los medios de publicidad o difusión responsables serán excluidos de toda posible contratación con la Administración de la Generalitat Valenciana durante un período máximo de dos años.

Artículo 53. Graduación de las sanciones.

Para la graduación de las sanciones se tendrá en cuenta, además de la intencionalidad, reiteración, naturaleza de los perjuicios causados y reincidencia, de conformidad con lo establecido en la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, los siguientes criterios:

- a) La edad de los afectados.
- b) El número de personas afectadas.
- c) La graduación de la bebidas alcohólicas.
- d) La capacidad adictógena de la sustancia.
- e) El volumen de negocios, beneficios obtenidos y posición del infractor en el mercado.

- f) El grau de difusió de la publicitat.
- g) Risc per a la salut.

Article 54. Competències del règim sancionador.

1. Les autoritats competents per a imposar les sancions són les següents:

- a) Els alcaldes, fins a dos milions de pessetes de multa.
- b) La Conselleria de Sanitat i Consum, multes fins a 10.000.000 de pessetes i suspensió temporal de l'activitat per un període màxim de cinc anys.
- c) El Govern Valencià, multes des de 10.000.001 pessetes i el tancament de l'empresa o la clausura del servei o establiment.

2. Correspon al Govern Valencià sancionar les infraccions tipificades en aquesta llei en els supòsits següents:

- a) Quan les activitats o fets que constituïsquen la infracció excedisquen de l'àmbit territorial del municipi.
- b) Quan denunciatiu un fet i amb el requeriment previ a l'ajuntament que resulte competent, aquest no incoï l'oportú expedient sancionador en el termini d'un mes a partir de la data del requeriment.

CAPÍTOL III

MESURES DE CARÀCTER PROVISIONAL

Article 55. Mesures de caràcter provisional.

1. L'òrgan competent per a resoldre els expedients sancionadors podrà adoptar, durant la tramitació, les mesures provisionals que considere necessàries per a assegurar el compliment de la resolució que poguera adoptar-se i per a assegurar el compliment de la legalitat.

2. Podran adoptar-se les mesures provisionals següents:

- a) Exigència de fiança o caució.
- b) Confiscació dels béns directament relacionats amb els fets que hagen donat lloc al procediment.
- c) Suspensió temporal de la llicència d'activitat.
- d) Clausura provisional del local.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera

En el termini màxim de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, hauran de quedar constituïts tots els òrgans col·legiats i unipersonals de coordinació institucional i de participació social previstos en els capítols II i III del títol IV.

Segona

En el termini màxim de sis mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei, s'haurà d'enviar al Govern Valencià, perquè l'aprove, el Pla Autonòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius.

Tercera

A l'entrada en vigor d'aquesta llei, els serveis i/o centres d'atenció de les drogodependències dependents de les

- f) El grado de difusión de la publicidad.
- g) Riesgo para la salud.

Artículo 54. Competencias del régimen sancionador.

1. Las autoridades competentes para imponer las sanciones son las siguientes:

- a) Los Alcaldes para las multas de hasta dos millones de pesetas.
- b) La Conselleria de Sanidad y Consumo para las multas de hasta 10.000.000 de pesetas y suspensión temporal de la actividad por un periodo máximo de cinco años.
- c) El Gobierno Valenciano para las multas desde 10.000.001 pesetas y el cierre de la empresa o clausura del servicio o establecimiento.

2. Corresponde al Gobierno Valenciano sancionar las infracciones tipificadas en esta Ley en los siguientes supuestos:

- a) Cuando las actividades o hechos que constituyan la infracción excedan del ámbito territorial del Municipio.
- b) Cuando denunciado un hecho, y previo requerimiento al Ayuntamiento que resulte competente, éste no incoe el oportuno expediente sancionador en plazo de un mes a partir de la fecha del requerimiento.

CAPÍTULO III

MEDIDAS DE CARÁCTER PROVISIONAL

Artículo 55. Medidas de carácter provisional.

1. El órgano competente para resolver los expedientes sancionadores podrá adoptar, durante su tramitación, las medidas provisionales que estime necesarias para asegurar el cumplimiento de la resolución que pudiera adoptarse y para asegurar el cumplimiento de la legalidad.

2. Podrán adoptarse las siguientes medidas provisionales:

- a) Exigencia de fianza o caución.
- b) Incautación de los bienes directamente relacionados con los hechos que hayan dado lugar al procedimiento.
- c) Suspensión temporal de la licencia de actividad.
- d) Clausura provisional del local.

DISPOSICIONES TRANSITORIAS

Primera

En el plazo máximo de tres meses desde la entrada en vigor de esta Ley, deberán quedar constituidos todos los órganos colegiados y unipersonales de coordinación institucional y de participación social previstos en los capítulos II y III del título IV.

Segunda

En el plazo máximo de seis meses a partir de la entrada en vigor de esta Ley, deberá ser remitido al Gobierno Valenciano, para su aprobación, el Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos.

Tercera

A la entrada en vigor de la presente Ley, los servicios y/o centros de atención de las drogodependencias depen-

entitats locals quedaran adscrites funcionalment al Servei Valencià de Salut.

Quarta

El Govern Valencià establirà amb les corporacions locals que en l'actualitat disposen de serveis i/o centres d'atenció de les drogodependències els convenis necessaris per a transferir la titularitat d'aquests en el termini màxim d'un any a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei. No obstant, durant el període necessari per a la transferència definitiva d'aquests centres al Servei Valencià de Salut, aquells quedaran adscrits funcionalment a aquest i compliran els seus programes i objectius, sense perjudici de la titularitat que correspon a les corporacions locals.

Cinquena

Amb l'objecte d'assolir una cobertura assistencial de la totalitat de la població, en el termini màxim de tres anys des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, en cada Àrea de Salut amb població igual o superior a 100.000 habitants haurà d'existir, com a mínim, una Unitat de Conductes Addictives dedicada a drogodependències i altres trastorns addictius institucionalitzats i una altra destinada a l'assistència a drogodependències no institucionalitzades. En aquelles àrees de salut en què la població siga inferior a 100.000 habitants hi haurà d'existir, com a mínim, una Unitat de Conductes Addictives per a l'assistència a totes les addiccions previstes per aquesta llei.

Sisena

Les mesures de control de l'oferta, recollides en el títol III, seran d'aplicació als tres mesos de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

Setena

Les prohibicions de publicitat recollides en aquesta llei seran d'aplicació a partir dels sis mesos posteriors a l'entrada en vigor d'aquesta.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queden derogades les disposicions de la Generalitat Valenciana que s'oposen al que preveu aquesta llei.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Desplegament i execució d'aquesta llei.

S'autoritza el Govern Valencià perquè dicte les normes necessàries per al desplegament i execució d'aquesta llei.

Segona. Entrada en vigor.

Aquesta llei entrarà en vigor l'1 de gener de 1997.

dientes de las Entidades Locales quedarán adscritos funcionalmente al Servicio Valenciano de Salud.

Cuarta

El Gobierno Valenciano establecerá con las Corporaciones Locales que en la actualidad disponen de servicios y/o centros de atención de las drogodependencias los Convenios necesarios para transferir la titularidad de los mismos en el plazo máximo de un año a partir de la entrada en vigor de la presente Ley. No obstante, durante el periodo necesario para la definitiva transferencia de estos centros al Servicio Valenciano de Salud, aquellos quedarán adscritos funcionalmente a éste y cumplirán sus programas y objetivos, sin perjuicio de la titularidad que corresponde a las Corporaciones Locales.

Quinta

Con objeto de alcanzar una cobertura asistencial de la totalidad de la población, en el plazo máximo de tres años desde la entrada en vigor de esta Ley, en cada Área de Salud con población igual o superior a 100.000 habitantes deberá existir, como mínimo, una Unidad de Conductas Adictivas dedicada a drogodependencias y otros trastornos adictivos institucionalizados y otra destinada a la asistencia a drogodependencias no institucionalizadas. En aquellas Áreas de Salud en que la población fuera inferior a 100.000 habitantes deberá existir, por lo menos, una Unidad de Conductas Adictivas para la asistencia a todas las adicciones contempladas en esta Ley.

Sexta

Las medidas de control de la oferta, recogidas en el título III, serán de aplicación a los tres meses de la entrada en vigor de esta Ley.

Séptima

Las prohibiciones de publicidad reflejadas en esta Ley serán de aplicación a partir de los seis meses posteriores a la entrada en vigor de ésta.

DISPOSICIÓN DEROGATORIA

Quedan derogadas las disposiciones de la Generalitat Valenciana que se opongan a lo previsto en esta Ley.

DISPOSICIONES FINALES

Primera. Desarrollo y ejecución de la presente Ley.

Se autoriza al Gobierno Valenciano para que dicte las normas necesarias para el desarrollo y ejecución de esta Ley.

Segunda. Entrada en vigor.

La presente Ley entrará en vigor el 1 de enero de 1997.